ATEITIS

JUBILĖJINIAI
METAI
1960, NR. 9
LAPKRITIS

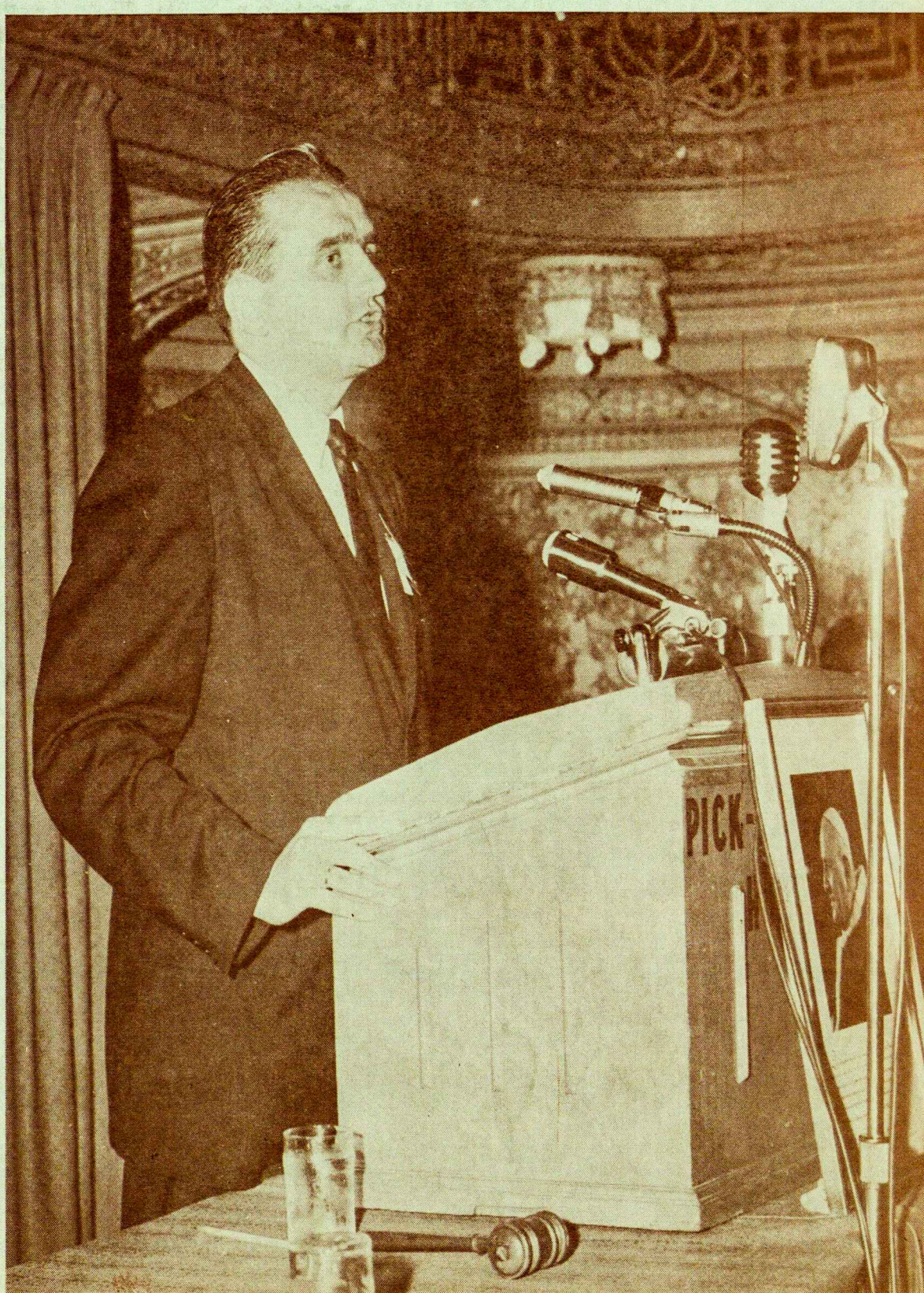

ATEITIS eina nuo 1911

1960 METAI Nr. 9

LAPKRITIS - NOVEMBER

★

Redakciniai Kolektyvai:

1. Rimantas Rudys, Dalia Kolbaitė, Janina Konaukaitė, Jonas Račkauskas, Rimantas Repšys, Romualdas Burneikis, Danutė Maciūnaitė, Algis Urbanavičius, Sigitas Leimonas.

2. Rimvydas Šliažas, Dalia Kučėnienė, Dalia Indreikaitė, Veronika Tijūnėlytė, Petras Kaufmanas, Ramūnas Motekaitis, Jonas Šalčius, Angelė Katelytė, Giedrė Jankonytė

Šį numerį redagavo pirmasis kolektyvas.

Redakcijos adresas:

ATEITIS — Redakcija
4105 So. Albany Ave.,
Chicago 32, Illinois
Tel. VIrginia 7-7153

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10 00
Atskiro numerio kaina 50¢.
Administratorius Vytautas Šoliūnas

Administracijos adresas:

ATEITIS Administracija
5254 So. Trumbull Ave.,
Chicago 32, Illinois

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August. by the Lithuanian Catholic Youth Association.

„ATEITIS"

5254 South Trumbull Avenue
Chicago 32, Illinois

★

Subscription $5.00 per year
Single copy 50¢.

Second class postage paid at the Chicago Post Office.

TURINYS

Herbert McCabe, O. P.
Studento vaidmuo Bažnyčioje 211
Carlos A. Correa
Ecuadoro katalikiškojo jaunimo sąjūdžiai 215
Viktorija Skrupskelytė
Antaną Vaičiulaitį paskaičius 217
Juan Ramon Jimenez
Ištraukos iš Andalūziškos Elegijos 220
K. Vytas
Vėjelis (eil). 220
Jonas Šoliūnas
Tu neverk (eil.) 221
Nerima Narutė
Pradalgėliuos (eil.) 221
R. Durickaitė
(eil.) 221
Danutė Lipčiūtė
(eil.) 221
Bronius Čepulevičius
Pario obuolys (eil.). 221
A. Krivulė
Esmė (eil.) 221
Edvardas Liuga
Mano likimas (eil.) 221
Tikėjimas mane išvadavo (eil.) 221
Simas Sužiedėlis
Vilniuje 1918 - 1920 metais 222
Kun. J. Kidykas, S. J.
Uola, ne smėlis 223
Stasys Ripskis
1960 metų olimpiados lengvoji atletika 224
Rimantas Repšys
Kodėl studijuoti? 225
Rimantas Šarka
Integracija 225
Iš Ateitininkų gyvenimo 226
Vytenis
Per prizmę 232

Viršelio pirmame puslapyje: **Dr. Vytautas Vygantas** šiais metais įvykusiame Pax Romanos visuotiniame suvažiavime Lisbonoje Portugalijoje perrinktas dviem metam Pax Romanos pirmininku. Čia Dr. Vygantas kalba per Jubiliejinio Kongreso akademinį posėdį
Nuotrauka Algio Urbonavičiaus

Viršelio paskutiniame puslapyje: **Po paskaitų M.A.S. Rytų apygardos stovykloje Manoment, Mass.** Nuotrauka Rimo Gedeikos

Herbert Mc Cabe, O. P.

Studento vaidmuo Bažnyčioje

Skaitytojams pristatome anglo dominikono Herbert McCabe paskaitą, kuri buvo skaityta šių metų Pax Romanos visuotiniame suvažiavime Lisabonoj. Autoriaus leidimą jo straipsnį perspausdinti yra gavęs Dr. Vytautas Vygantas. Paskaita niekur kitur dar nėra buvus atspausdinta.

Herbert McCabe po Antrojo Pasaulinio Karo įstojo į Manchester universitetą, kur jis kiek laiko studijavo chemiją, bet greitai perėjo į filosofiją, — toj srityje jis ir baigė universitetą. Būdamas Manchester jis įsteigė ir redagavo filosofinį ir visuomeninį žurnalą „Humanitas". Baigęs, jis įstojo į anglų dominikonų vienuoliją — savo filosofines studijas jis tęsė Oxford universitete. Jis dabar yra St. Dominic's Priory, Newcastle mieste, kur jis veda parapiją. Dažnai pagelbsti Anglijos Union of Catholic Students, — pereitais metais buvo kapelionu tos sąjungos ruoštoj maldos kelionėj į Marijos šventovę Walsingham. Sekančiais metais jis praves studijų savaitę apie Šv. Povilo teologiją, kuri jį ypatingai domina. Šiuo metu jis rašo knygą apie Blogį.

Mums yra didelė garbė turėti tėvo Herbert McCabe, O.P. straipsnį „Ateities" puslapiuose.

Redakcija

Yra savaime suprantama, kad kuone priverstina turėti šitokią paskaitą kurioj nors katalikų studentų susirinkimo dalyje. Dauguma iš jūsų būsite girdėję, su mažomis varijacijomis, pusę tuzino kartų. Būtų slegiančiai lengva sukurti viskam tinkamą paskaitą, kurioje veik be jokio kito pakeitimo galėtum ištrinti „studentai" ir įdėti „bitininkai", „Žindyvės" ar „kasyklų inžinieriai". Jūs tą paskaitą gerai žinote: joje yra gabalas medžiagos apie Mistinį Kūną, daug apie pasauliečių apaštalavimą, šiek tiek pastabų apie sakramentinį gyvenimą ir šio amžiaus unikumą Bažnyčios istorijoje. Aš dėjau stiprias ir sąžiningas pastangas to straipsnio nerašyti, bet man galėjo nepasisekti. Tai yra jums spręsti. Ką aš ištikrųjų jums pristatysiu, yra, savaime suprantama gabalas medžiagos apie Mistinį Kūną, daug apie pasauliečių apaštalavimą ir kiek pastabų apie sakramentinį gyvenimą ir šio amžiaus bruožus.

Šis pašnekesys susidės iš šešių perskyrimų. Pirmiausia, aš noriu kai ką pasakyti apie Bažnyčią, kaip sudarytą iš sakramentų; antra, mes žvilgterėsime į dviejų rūšių struktūras, dviejų rūšių vaidmenis Bažnyčioje. Tada trečioj vietoj žiūrėsime iš arčiau į tai, ką aš vadinu "non-sakramentalines" roles Bažnyčioje. Toliau mes matysime kai ką apie Liudininko sąvoką, ir penktoj vietoj kai ką apie liudininką ir kontempliaciją, nes aš esu įsitikinęs, kad studento liudininko vaidmuo yra iš esmės kontempliacinis. Pagaliau yra skyrius apie intelektualo rolę už universiteto ribų, universitetą baigusiojo pasaulyje.

1. Bažnyčia Sakramentuose

Šis straipsnis yra pavadintas „Studento vaidmuo Bažnyčioje", ir aš pačioje pradžioje turėčiau pasakyti, kad kiekvienas daiktavardis antraštėje man sukelia sunkias problemas. Ką mes turime galvoje sakydami „Bažnyčia"? Kokių rūšių rolės ar funkcijos yra joje? Kas yra studentai ir ar jie sudaro klasę su ypatinga funkcija Bažnyčioje?

Visų pirmiausia kas yra Bažnyčia? Yra visokiausių rūšių atsakymų šiam klausimui, bet padarykime pradžią sakydami, kad Bažnyčia yra, per sakramentus, Kristaus Dvasios buvimas pasaulyje. Kai Jis nugalėjo blogį ir mirtį, Kristus atsiėmė savo regimą ir naturalų buvimą iš mūsų ir pakilo į dangaus garbę. Bet jis atsiuntė mums savo Dvasią, kad mes galėtume gyventi Jo gyvenimu, kuris yra Dievo gyvenimas. Jo Dvasios išliejimas, kuris regimu būdu prasidėjo Sekminėse, yra regimai tęsiamas sakramentuose, kurie sudaro Bažnyčią. Kristaus atsitraukimas yra didžios reikšmės. Tai yra, lyg jo gamtinis buvimas trukdytų jo sekėjų darbą. Jis iškeliauja ne nuo jų pabėgti, ne kad juos paliktų našlaičiais, bet kad leistų jiems subręsti jo Dvasioje. „Jei aš neisiu, Guodėjas neateis pas jus". Kristaus atsitraukimas galima palyginti tėvų autoriteto atsitraukimu, kuris leidžia jaunuoliui suaugti. Pirmasis Naujojo Testamento Bažnyčios tarpsnis yra atstovaujamas mokinių gyvenimu su Kristum žemėje. Antrasis tarpsnis, kuriame mes dar gyvename, prasidėjo su pirmom Sekminėm. Tai yra tarpsnis, kada Bažnyčia suranda savo pačios kojas ir subręsta. Ši yra sakramentų era; ji bus pakeista trečiojo ir paskutinio tarpsnio, kai Kristus grįš garbėje. Sakramentalinėj eroj Bažnyčia stovi ant savo pačios kojų, ji gyvena Kristaus gyvenimą, gyvendama savo pačios gyvenimu; ir atvirkščiai yra teisinga, — ji yra pilniausiai pati tiek, kiek ji gyvena Kristaus Dvasia. Mes tai matome Bažnyčios centre per Mišias. Mišios yra Bažnyčios auka, tai yra Bažnyčios savęs pačios paaukojimas Tėvui, bet ji tikrai pasidaro Bažnyčios auka tiktai tuo momentu, kai ji pasidaro Kristaus auka.

Per dažnai mes gauname iškreiptą vieno ar kito iš sakramentų sąvoką, kai galvojame apie jį atskirtą nuo kitų. Jie gali būti tik pilnai suprasti kaip organinės sistemos dalys. Kai kurie teologai matė sakramentus surištus vienas su kitu pagal skirtingus reikalavimus, kuriuos jie žmoguje išpildo: krikštas — gimimo sakramentas, eucharistas — valgio sakramentas, ir taip toliau. Tai yra priimtinas ir vaisingas būdas į juos žiūrėti, bet pagrindinesnė pažiūra juos mato kaip turinčius skirtingus vaidmenis sudarant krikščionišką bendruomenę. Šiuo būdu sakramentų teologija yra Bažnyčios teologija. Praeityje mes daug klausinėjome apie kelią, kuriuo sakramentai sudaro Kristaus prezenciją, ar jo veiksmuose, ar, eucharisto atveju, jo pačioje substancijoje. Yra lygiai svarbu klausti apie kelią, kuriuo sakramentai sudaro Bažnyčios prezenciją. Sakramentai sudaro realų Bažnyčios buvimą pasaulyje ir tuo pačiu realią Kristaus prezenciją — ir jie sudaro realią Bažnyčios prezenciją tik tiek, kiek jie sudaro Kristaus prezenciją.

Jei mes žiūrime į sakramentus, kaip sukuriančius krikščioniškąją bendruomenę, jų pati liturgija pasidaro daug suprantamesnė. Yra lengva juos matyti kaip įvedimo, susirinkimo, susitaikymo ceremonijas. Savaime suprantama, aš neturiu jokios intencijos duoti jums šiandien paskaitą apie sakramentų teologiją, bet jei norime turėti aiškų vaizdą apie ką nors sujungtą su Bažnyčia, yra visų pirma reikalinga matyti, kas yra Bažnyčia. Sakramentinė sistema duoda Bažnyčiai jos formą ir struktūrą, ir šioj struktūroj mes turime matyti individų ir grupių funkcijas Bažnyčioj.

2. Katalikybė ir Struktūra

Bažnyčia yra Katalikiška. Tai galima suprasti arba plotyje, arba gylyje. Ji yra katalikiška, nes ji išsiplėtusi

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

po visą žmoniją. Kur tik yra žmonės, nežiūrint kokia jų politika ar rasė, jų tauta ar spalva, ten turės būti Bažnyčia. Bet ji yra taip pat katalikiška gilumoje, nes ji plečiasi žmogaus viduje. Žmoguje nėra nieko, kuo ji nesirūpintų, neišskiriant jo silpnybių, kvailybių ir nuodėmių. Tiktai heretiko ir schizmatiko žymė, kad jų bendruomenė priklauso atskirai kultūrai. Heretikai yra paprastai tarp žmonių, kurie yra labiausiai gyvi jų laiko reikalavimams, jų klaida yra patenkinti šiuosius, kitų, paslėptų žmogaus prigimties aspektų, sąskaiton. Yra suprantama, kaip aš vėliau plačiau aptarsiu, Bažnyčios narių pareiga yra parodyti Bažnyčią kaip išpildančią tas atskiras jų kultūros aspiracijas, bet dažnai, jūs galit sakyti normaliai, jie pasirodo tragiškai nesukirpti šiam darbui. Tai dėl to nesutinkančių grupės nulūžta nuo Bažnyčios. Herezija visuomet yra patraukli tam, kas yra geriausia žmogaus prigimtyje toj pačioj epochoj. Tik po šimtmečių žiūrėdami atgal mes pamatome, kaip svarbu buvo laikyti kelius atvirus su likusia žmogaus prigimties dalimi, kuri tuo metu neatrodė taip svarbi ar patraukli.

Faktas, kad Bažnyčia yra katalikiška, reiškia, kad ji negali būti homogeniška. Nėra vieno žmogaus tipo, kuris yra tobulas katalikas, dėl to, kad nėra vieno tipo žmogaus, kuris būtų tobulasis žmogus. Bažnyčia nesiekia, ir neturėtų siekti, vienodumo, ji siekia bendruomenės. Ji nereikalauja iš žmonių, kad jie būtų panašūs į vienas kitą, ji tik reikalauja, kad jie mylėtų vienas kitą. Kaip mes matysime, inteligentas turi ypatingą atsakomybę parodyti Bažnyčios įvairumą ir katalikybę. Kad ji yra katalikiška, kad ji apima visų tipų žmones, kad ji susideda iš narių su visai skirtingomis funkcijomis, tai buvo vieni iš pirmųjų dalykų, kuriuos Bažnyčia bet kada apie save sakė.

„Nes mes visi esame pakrikštyti vienoje Dvasioje, kad būtumėm vienas kūnas, ar tai žydai, ar pagonys, ar vergai, ar laisvieji... Juk ir kūnas yra ne vienas sąnarys, bet susideda iš daugelio... Jei visas kūnas būtų akis, kur būtų girdėjimas? Jei jis visas būtų girdėjimas, kur uostymas?... Akis negali sakyti rankai: Aš tavo patarnavimo neprivalau..."

Tokie pasisakymai, kaip ištrauka iš Šv. Povilo laiško Korintiečiams, turi būti mūsų išeities taškas, kai mes kalbame apie funkcijas ir vaidmenis Bažnyčioje. Pradedant mes turime pastebėti, kad Bažnyčioje yra dviejų skirtingų rūšių struktūros. Pirmoj vietoj yra struktūra, diferencijacija, pagrįsta tiesioginiai ant sakramentalinės sistemos, ir ištikrųjų tos sistemos dalis. Ši struktūra yra Bažnyčios hierarchinė santvarka, funkcijų padalinimas tarp vyskupų, kunigų, diakonų, pasauliečių. Šalia šios, ir dalinai padengianti šiąją, yra funkcijų padalinimas, kuris savyje nėra sakramentalinis, kuris priklauso nuo ypatingų dovanų ar sugebėjimų, kuriuos atskiri žmonės gali turėti. Senojo Testamento Izraelis turėjo savo kunigų luomą, kuris pildė Yahweh kultą, bet šalia šiųjų buvo pranašai, kurie nepriklausė jokiai ypatingai kunigų klasei, tačiau buvo Yahweh užauginti atlikti apibrėžtą darbą Jojo tautoje — labai dažnai kritikuoti kunigiją, kai ji prarasdavo savo vidinę dvasią. Tuo pačiu būdu naujajam Izraelyje mes turime ne tik kunigišką luomą, bet ir žmones su ypatingom karizmatinėm dovanom, kurios jiems duotos atlikti tam tikrą darbą Bažnyčioje. Suprantama, kad yra skirtumas tarp, sakykim, turėjimo pranašystės dovaną ir buvimo tokiu žmogum, kuris pasidaro studentu, bet šie du dalykai yra naudinga palyginti. Yra svarbu matyti, kad čia mes turime dvi tvarkos rūšis, kurios kartais susieina. Mes nekalbame apie grupę žmonių, kurie yra kunigai, ir kitą grupę, kurie yra pasauliečiai. Tas pats žmogus gali turėti sakramentalinę funkciją Bažnyčioje kaip kunigas ir taip pat non-sakramentalinę rolę kaip intelektualas, taip pat ir pasaulietis turi kunigišką liturginę funkciją, dėl krikšto metu gauto sakramentinio bruožo. Yra reikalinga aiškiai atskirti tas dvi santvarkas, kad mes galėtume suprasti ryšį tarp jųjų.

Bet kokioj visuomenėj yra kokia nors naturalios organizacijos rūšis, yra iždininkai ir sekretoriai ir pirmininkai ir aukščiausi vadai ir policininkai, ir, kalbant grubiai, šie žmonės atlieka tuos darbus, nes bendruomenė jų yra reikalinga, gi jie turi tam tikrus sugebėjimus. Įkurdamas Bažnyčią, Kristus pakėlė šią naturalią ir normalią santvarką iki sakramentinio lygio. Turi būti valdytojų Bažnyčioje, bent šioj eroj, vien dėl gryno fakto, kad vyriausybė yra reikalinga bendruomenėj, bet tai nėra hierarchijos autoriteto pagrinde, tai nėra tikroji vyskupo vaidmens Bažnyčioje reikšmė. Jo reali pozicija išeina iš fakto, kad jo autoritetas simbolizuoja sakramentališkai, ir tuo būdu padaro akivaizdžiu Kristaus autoritetą, kuris galų gale ateis valdyti Bažnyčią asmeniškai. Bet kurio valdovo autoritetas kyla iš to fakto, kad, nežiūrint ar jis būtų buvęs jų išrinktas, ar ne, jis atstovauja savo pavaldinius pirmiausia atstovaudamas Kristų. Taip, kaip eucharistė duona ir vynas pasidaro mūsų tobuliausia auka, nes jie pasidaro Kristaus auka, taip kaip atgailos sakramente nusidėjėlis tobulai susitaiko su bendruomene, nes jis susitaiko su Kristum, taip sakramentalinė hierarchija tobuliausiai atstovauja krikščionis ir kalba visų krikščionių balsu, nes ji atstovauja ir kalba Kristaus balsu. Tai yra dėl to, jog vyskupai susirinkę taryboje atstovauja Kristų, kad jie atstovauja mus ir gali kalbėti mūsų vardu; jų tikėjimas yra mūsų tikėjimas.

Visa tai mes turime galvoje sakydami, kad Bažnyčioje yra tvarkos **sakramentas,** kai kurios rolės ir funkcijos yra sakramentalinės. Aš tai paminėjau, nes aš noriu atskirti šios rūšies vaidmenį nuo kitos rūšies vaidmenio.

3. Non - sakramentaliniai veidmenys Bažnyčioje

Kad yra kitokių rolių Bažnyčioje, negu sakramentalinės hierarchijos, yra mums šiandien aišku, kaip buvo aišku šventajam Povilui. Yra dėmesio verta, kad kai jis kalba apie Bažnyčią, kaip kūną su struktūra, jis nekalba apie hierarchiją kaip tokią, bet apie darbus, kuriuos žmonės gali atlikti, nes jie turi ypatingus sugebėjimus. Kaip Popiežius Pijus XII mums priminė:

> Tai parodytų nesugebėjimą suprasti realią Bažnyčios prigimtį ir jos visuomeninį charakterį, atskiriant joje grynai aktyvų elementą, eklesiastinius autoritetus, ir... grynai pasyvų elementą, pasauliečius. Visi Bažnyčios nariai... yra pašaukti kartu dirbti statant ir tobulinant Mistinį Kristaus Kūną. Visi yra laisvi asmenys ir todėl turi būti aktyvūs.
>
> 2-sis Pasauliečių Apašt. Kong. 1957

Bažnyčios darbas yra išpildymas Tėvo plano atvesti visus dalykus prie vienos galvos, Kristaus. Iš tikrųjų, iš šio taško žiūrint, Bažnyčia yra tas procesas, kuriuo pasaulis tampa pilnu Kristumi. Mes lengvai galime įkristi į per statišką Bažnyčios sąvoką, galvodami apie ją kaip kokios nors rūšies dėžę, kurioje mes esame padėti. Būti krikščioniu nereiškia kur nors būti padėtam, tai reiškia gyventi gyvenimą. Mes nesame įsprausti į Bažnyčią, mes į ją gimstame per krikštą. Bažnyčia yra veikla. Tą žymę, kurią mes gauname per krikštą ir sutvirtinimą yra ne tik „ženklas ar antspaudas ant sielos", kaip mes dar vis nelaimingai sakome savo angliškuosiuose katekizmuose, ji yra, pagal Šv. Augustino ir Šv. Tomo tradiciją, jėga veiksmui, galimybė dalintis Kristaus kunigiška veikla. Todėl negali būti abejonės, kad Bažnyčios aktyvioji misija nėra ribojama kunigišku luomu. Pasauliečiai turi atsakomybes tokias pat dideles, ir kai kuriose aplinkybėse didesnes, kaip kunigai. Aš nesakau: didesnes už vyskupų, nes ant vyskupo krinta ta labai bauginanti atsakomybė už visų jo valdinių — kunigų ir pasauliečių — apaštalavimą. Jo darbas yra šį apaštalavimą drąsinti ir vesti kiekvienu galimu būdu. Pabaigoje jis turės atsakyti prieš Dievą dėl Bažnyčios darbo pasisekimo ar nesekmės.

4. Liudininko sąvoka.

Bažnyčios misija pasauliui galima susumuoti, kaip tai daro Naujasis Testamentas, vienu žodžiu: „Liudininkas".

> „Jūs būsite mano liudininkai Jeruzalėje, visoj Judėjoj ir Samarijoj ir net iki žemės ribų."

Liudijimas nereiškia tą patį kaip mokymas, nors mokymas gali būt svarbi liudijimo dalis kai kuriose sąlygose. Liudyti reiškia teigti ką tu patyrei, reiškia parodyti viešai, kuo esi tapęs. Krikščionis ne tik vien sako žmonėms apie Kristų, jis jiems parodo Kristų, nes jis pats gyvena Kristaus gyvenimu. Idant liudyti Kristų, žmogus turi būti kartu su Juo ir kartu su tais, kurie turi priimti jo liudijimą. Abu šie taškai yra svarbūs tikrai pasauliečių misijos sampratai. Jie turi būti tikrai kartu su Kristumi ir su žmonėmis.

Mūsų problema yra ne žiūrėti, ar yra pasauliečių misija, — tą mes priimame, bet pamatyti ar, ir kuria prasme, yra misija intelektualui kaip tokiam. Galima galvoti, kad mano pabrėžimas skirtumo tarp liudijimo ir mokymo gerokai sumažina intelektualo įnašo reikšmę. Teisybė, kad aš netikiu, kad intelektualo paskirtis Bažnyčioje yra preciziškai mokymo paskirtis, bet aš nenoriu vien dėl to jo vaidmenį sumažinti iki kokio nors „davimo gero pavyzdžio". Teigimą, kurį aš noriu pabrėžti, yra šis: kad tas, ką liudininkas perduoda, turi būti jo paties. Tai turėjo jam sudaryti skirtumą. Jam nereikia turėti didelį jausminį pergyvenimą, kaip kad turėjo šv. Povilas, bet nauja intelektualinė įžvalga gali padaryti didesnę permainą žmoguje, negu jausminis pergyvenimas. Mes negalime komunikuoti Kristaus Dvasią kaip inteligentai, jeigu ta Dvasia nėra pakeitus mūsų intelektualinio gyvenimo. Krikščioniška tiesa turi nepasilikti vien tik „objektyvi" mums, kaip kažkas, kurio mes esame tik žiūrovai. Turėti tikėjimą reiškia dalyvauti paslaptyje, padaryti ją sava. Lygiai, kaip mes neturėtume pasilikti tolygūs stebėtojai paslapčių liturginėse manifestacijose, taip mes turėtume nebūti vien stebėtojais tikėjimo paslaptyse; jos duoda gyvenimą ir mes turime dalintis aktyviai tuo gyvenimu aktualiu galvojimu.

Viskas tai skamba, savaime suprantama, gražiai, bet ką tai reiškia praktikoje? Tai reiškia va ką: kai kas nors mums sako, „Tu tai sakai, nes tu tik turi tą sakyti, tavo Bažnyčia taip moko.", mes retkarčiais turime pripažinti, kad pastaba yra teisėta. Tai nėra toks baisus apkaltinimas, kaip ne-krikščionis įsivaizduoja, bet tai yra vistiek kaltinimas.

Yra visai teisybė, kad krikščionis kartais ras tokią doktriną, kurią jis laiko teisinga, nes Bažnyčia ją moko, bet kurios jis negali rasti reikšminga. Jam netrūksta tikėjimo, bet jam tikėjimas nesužydėjo į teologinę įžvalgą. Jis priima doktriną, bet nemato, kaip ji reikalinga kitoms doktrinoms. Jis negali matyti, kaip didžiųjų centrinių tikėjimo paslapčių reikšmė, kaip įsikūnijimo, prisikėlimo, būtų paliesta, jei, sakysime, Bažnyčios mokymas apie kontracepciją būtų kitoks negu jis dabar yra. Jis priima tą mokymą, tiesa, bet tai neapėmė jo minties, tai nėra pilnai jo paties, jis neturi jokio intelektualinio entuziazmo jo atžvilgiu.

Mes visiškai nesuprastume situacijos, jei mes sakytume, kad jis tą mokymą priima „tikėjimu" vietoj matyti jame priežastis. Ką aš pavadinau „teologine įžvalga" nėra racionalistiška pakaita tikėjimui, bet jo pagilinimas, įėjimas į paslaptį. Pagrindinis taškas čia yra tas, kad kai mes neturime tos įžvalgos į atskirą doktriną, mes negalime tai doktrinai liudyti. Arba geriau mes negalime liudyti **per** ją, nes mūsų liudijimas nėra doktrinoms, bet Kristui per doktrinas.

Šioji paskutinė frazė apibrėžia, mano galvai regis, pirmąjį inteligento darbą, liudyti Kristui per Bažnyčios doktrinas. Kiti liudija kitais būdais: kankiniai liudija Kristaus gyvenimui juose savo žmogiško gyvenimo auka, kiti liudija duosniu ir geru gyvenimu, bet intelektualas kaip toks liudija rodydamas, kad Kristaus Dvasia yra paėmusi jo intelektą. Tad pirmoj vietoj seka, kad pirmasis reikalingas jam dalykas yra asmeniškai pasisavinti tikėjimo tiesas. Mūsų darbas yra ne tik žinoti, kas jos yra, ne tik jas ginti, bet padaryti jas savomis, pagal jas gyventi. Mes ne visuomet įstengsime tą daryti. Teologinė įžvalga negaunama per dieną, visuomet gali pasilikti lopai, kurie atrodys tamsūs ir sauvališki, jie niekuomet negalės nešti mūsų liudijimą.

Gali taip skambėti, lyg aš sakyčiau, kad kiekvienas studentas turi pasidaryti teologas. Viena žodžio reikšme tai teisybė. Nėra tiesa ta prasme, kad jis turėtų pridėti specializuotą teolologijos studiją prie savo kursų, bet tiesa, ta prasme, kad kiekvienas tikėjimo apgalvojimas yra teologinis veiksmas. Šis teologinės įžvalgos ieškojimas, vedant profesiniams teologams, yra pirmasis ir svarbiausias studentų apaštalavimo darbas.

5. Kontempliacija ir Liudijimas.

Kadangi mūsų uždavinys yra liudijimas, jis yra pirmiausia ir pagrindiniausia kontempliatyvinis, o ne aktyvus. Aš manau, kad būtų gilus intelektualo funkcijos Bažnyčioje nesupratimas galvoti apie jį kaip kokią reklamų agentūrą tikėjimui. Jis esąs gudrus su žodžiais ir idėjomis, jis galįs pristatyti dalyką patraukliu būdu, jis žmones patraukiąs susidomėti tikėjimu ir jį suprasti. Nesupraskite manęs blogai, aš neniekinu šios rūšies darbą. Yra žmonių, kurių darbas yra reklamuoti tikėjimą, bet aš nemanau, kad tai yra studento darbas, kaip studento. Jo darbas yra daug svarbesnis. Jūs galite galvoti, kad aš esu sąlygojamas mano patirties Anglijoje. Labai galima, kad padėtis kitose valstybėse yra skirtinga, bet juk čia mes ir esame, kad tą patirtume. Aš asmeniškai esu įtikintas mano patyrimų kaip studentas ir daugelio ryšių, kurių aš turėjau su studentais, kai patapau dominikonu, kad studentas klysta apie savo apaštalavimą, jei jis mano, kad jo darbas yra pasakoti žmonėms apie tikėjimą. Katalikas studentas turėtų santykiauti su nekataliku ne tam, kad supažindintų nekataliką su tikėjimu, bet kad pats apie jį sužinotų. Bet kokioj tokioj diskusijoj jo pagrindinis rūpestis turi būti ne apie efektą ant nekataliko, bet efektą ant savęs. Jis niekuomet neturėtų būti susirūpinęs ieškoti konvertitų, tik ieškoti tiesos. Dorybė, kurią jis turi atydžiausiai auginti, yra intelektualinis sąžiningumas. Jis turėtų turėti daug praktikos pralaimėti argumentus. Intelektualinis sąžiningumas turėtų būti, bet nelaimei nevisuomet yra, krikščionio studento bruožas. Kiekvienas tikisi, kad Marksistai retkarčiais turi minties rezervacijų. Mes žinome, kad jie turi piršti sunkią partijos liniją, ir dauguma jų draugų užjaučia juos ir jų pastangas ją piršti be per daug „double-think" (terminas iš George Orwell romano „1984". Vert.). Tragiškiausia, kad žmonės dažnai to laukia taip pat iš katalikų, ir su tam tikru pateisinimu. Yra gėdingas faktas, kad daugeliui katalikų tikėjimas yra nužemintas į partijos linijos lygį, ką nors, kurį reiktų plėsti ar ginti veik bet kuria kaina, retkarčiais net tiesos sąskaiton. Čia yra kataliko studento vaidmens antitezė. Tam priežastis, bent Anglijoje, yra iš dalies tas stiprus apologetikos pabrėžimas katalikų auklėjime žemiau universitetinio lygio. Katalikas studentas ateina į viešą universitetą tikėdamas rasti pasipriešinimą, todėl jis arba laiko savo religiją tyloje, arba jis karingai žvilgčioja aplink, laukdamas priešininkų. Tai tik priklauso nuo jo temperamento. Iš tikrųjų ką jis sutinka, savaime suprantama, yra mandagi tolerancija ir nemaža dozė nesidomėjimo. Tokiose aplinkybėse yra labai lengva krikščioniui studentui laikyti savo religiją atskirtą nuo savo patirties. Jam nėra jokio tiesioginio spaudimo abu surišti. Jo nekrikščionys draugai nėra priešiški jo religijai, ir jie nesitiki, kad tai padarytų jam daug skirtumo. Yra labai

lengva įkristi į šią patogią poziciją. Kai studentas atrado, kad jis nėra apsuptas žmonių, kurie reikalauja detalizuoto apgynimo Popiežiaus neklaidingumo ar transubstancijacijos, jis nustoja daug galvoti apie savo tikėjimą. Jis tebetęsia, nors kuriam laikui, savo religinę praktiką, bet tuo metu, kai viskas kitas jo gyvenime plėtojasi ir bręsta, jo religinis gyvenimas pasilieka esmėje toks pats, kaip jis buvo mokykloje. Jo tikėjimas pasilieka tam momentui, bet jam jis nėra intelektualinis išgyvenimas. Dėl šitos priežasties, kai Bažnyčios mokslas per jį išeina į viešumą, jis pasirodo vaikiškoj partijos linijos formoje, užšaldytam, nejudinančiam propozicijų rinkiny, kuris neturi jokio ryšio su jo intelektualiniu gyvenimu.

Tokiai padėčiai vaistas yra, kaip aš sakiau, nuolatinės pastangos asmeniškai įeiti į tikėjimo paslaptis, pamatyti jų įtaką ir taikomumą kitų laukų srovėms. Jei tu jau kiek laiko studijuoji psichologiją, istoriją, mediciną, literatūrą, ar bet ką, tai turėtų padaryti gilius pasikeitimus tavo supratime: inkarnacijos, Mišių, vedybų sakramento, kiekvieno teologijos aspekto. Viskas, kas yra studijuojama universitete, nežiūrint kaip tolimas jis atrodo, turi ką nors bendro su atsakymu į klausimą „Kas yra žmogus?", ir būdas, kuriuo tas klausimas atsakomas, apibrėžia kelią, kuriuo tikėjimo paslaptys yra formuluojamos ir suprantamos. Viskas, kas liečia žmogų, turi ryšį su teologija, ir čia yra intelektualo darbas nuolatos atnešti jo gilėjantį žmogaus supratimą į tikėjimo šviesą. Jis išduoda jam duotą pasitikėjimą, jei jis supranta savo tikėjimą taip, kaip jis suprato būdamas vaiku, arba jei jis jį supranta taip, kaip jis buvo suprastas prieš šimtą metų.

Šis kontempliatyvinis uždavinys nėra iš tų, kurie galima įvykdyti isoliacijoj; galvojimas yra dažniau viešas, negu privatus veiksmas. Darbas yra pamažu atliekamas su be galo šnekėjimu tarp draugų, su begaliniais be išvadų argumentais, begalinėmis diskusijomis, begaline kritika. Katalikui studentui niekas neturi būti už patikrinimo, niekas per šventa analizuoti, kritikuoti ar klausinėti. Vėlesniais metais darbas pasikeis šiek tiek, tada liudijimo uždavinys gali reikalauti kalbėti su kokiu nors autoritetu, tada tu turėsi daugiau jaudintis apie tavo žodžių efektą, bet dabar juk tikrai niekas negali tikėti atsargumo iš studento. Jo darbas yra kritika ir tyrinėjimas.

Aš esu įsitikinęs, kad visas organizacijos tikslas intelektualo apaštalavime yra palengvinti šias diskusijas. Aš žinau, kad yra daugelis, kurie su manim čia nesutiks, bet man regis, kad intelektualas neturi darbo sukurti katalikiškas "spaudimo grupes" bendruomenėje. Galimas dalykas, kad Bažnyčioje yra vietos tokioms „celėms", bet tikrai ne universitete. Katalikų studentų organizacijos egzistuoja ne tam, kad priverst pasaulį daryti tai, ką Bažnyčia nori. Jos egzistuoja ne kad ką nors padarytų, bet jos egzistuoja, idant ką nors suprastų, ir šis supratimas prasideda jų pačių mintyje. Jei tu galvoji, kad tai reiškia apaštalavimo nuskriaudimą, tu maišai apaštalavimą su reklama.

6. Studento rolė tolimesniame gyvenime

Ką aš iki šiol sakiau, tinka katalikui intelektualui, ar jis būtų studentas, ar mokslus baigęs — esminis skirtumas tarp jų yra, kad baigęs yra studentas, kuris jau nebegyvena studentų pasaulyje. Šis aplinkybių pasikeitimas apima ir atsakomybės pasikeitimą

Idant tai suprastume, mes turime grįžti atgal akimirkai prie to, apie ką aš kalbėjau apie sakramentalinę hierarchiją, nes santykis tarp pasauliečių ir hierarchijos čia yra kritiškas. Aš sakiau (jei tu atsimeni tiek toli atgal), kad vyskupas atstovauja savo valdinius paprastuoju būdu, kuriuo bet koks valdovas atstovauja jo žmones. Bet vyskupo atveju (ir tiktai vyskupo atveju, ne kurio pasauliečio valdovo atveju) tai nėra jo autoriteto pagrindas. Jo autoritetas grindžiamas tuo, kad jis atstovauja Kristų ir tuo būdu visus tuos, kurie yra Kristuje. Todėl vyskupas, net toks, kuris yra nekenčiamas savo žmonių ir kuris nesutinka nei vienu klausimu su jais už tikėjimo klausimų, atstovauja savo žmones giliausiame lygyje. Toks vyskupas neatrodo, lyg kad jis savuosius atstovautų, bet nežiūrint to, kadangi jo valdžia turi sakramentalinį bruožą, jis juos atstovauja.

Ana padėtis galima lyginti su Mišių padėtimi. Mišios yra šventas valgio metas, kuriam krikščionys susirenka kartu, sujungti dieviškosios meilės, kuri simbolizuojama ir tampa akivaizdžia dangiškajame maiste, kurį jie kartu valgo. Pagrinde tai yra todėl, kadangi tai yra Paskutinė Vakarienė, nes tai yra Kristaus auka, padaryta sakramentališkai akivaizdi. Bet labai dažnai Mišios visai taip **neatrodo.** Nors pagrinde jos pasilieka bendras krikščionių valgis, jos atrodo, kad būrys žmonių atsitiktinai yra vienam kambary atlikti savo privačių maldų (ar gal visai nieko nedaryti), gi tuo tarpu vienas iš jų keistuose rūbuose stovi nugarą atsukęs į juos ir dirba prie stalo kambario gale. Yra bloga, kad Mišios kada nors gali taip atrodyti, bet nežiūrint, kaip jos atrodo, jos pasilieka Mišiomis. Dabar lygiai tuo pačiu būdu yra nelaimė, kad vyskupas atrodytų lyg jis savo liaudies neatstovauja, bet nors atrodo ar ne, jis ją atstovauja.

Kaip tu žinai, Bažnyčioje vyksta revoliucija, revoliucija, kuri vadinama liturginiu judėjimu, nors įtaka eina daug toliau, negu tai, ką mes įpratę vadinti liturgija. Mūsų siekis galima būtų susumuoti sakant, kad mes norime Bažnyčią matyti tuo, kuo ji yra. Mes norime Mišias parodyti tuo, kuo jos yra, su žmonėmis, atliekančiais savo dalį jose sąmoningai ir su susidomėjimu. Mes norime krikštą ir kitus sakramentus matyti taip, kaip jie iš tikrųjų yra, ir mes norime sakramentalinę hierarchiją matyti tuo, kuo ji iš tikrųjų yra.

Sunkumai yra panašūs abejais atvejais. Praeityje pasauliečiai dažniausiai buvo neužtektinai išlavinti užimti pilną savo dalį sakramentuose, ir tas pats lavinimo trūkumas juos atskyrė nuo tų, kurie turėjo aktyvią dalį Bažnyčios valdyme. Pasauliečiai buvo pasyvūs ne dėl to, kad tai buvo jų teisinga rolė, bet dėl to, kad jie nebuvo užtektinai išsimokslinę vesti ką Popiežius Pijus XII vadina "autonomišku subrendusio kataliko gyvenimu". Kunigijos santykis su pasaulija buvo daug daugiau panašus į tą tėvo su vaiku, negu kad mes šiomis dienomis manytume esant tikslu. Hierarchija gaudavo labai maža pagalbos ar patarimų apie Bažnyčios administravimą iš pasauliečių. Labiau nerimą kelianti išdava buvo ta, kadangi tas mažas pasauliečių skaičius, kurių padėtis leido pagelbėti ir įtakoti hierarchiją, buvo daugumoje turtingi ir stiprūs, — tuo užaugo toji priimta sąjunga tarp Bažnyčios ir turto, kuri yra skandalas kiekvienam, kuris susipažinęs su **Magnificat.**

Dabar sąlygos pasikeitę. Mes turime didelę ir vis labiau išsilavinusią, suaugusią pasauliją. Dar kartą cituojant Pijų XII:

> Pasauliečiui turi būti patikėti tie uždaviniai, kuriuos jis gali išpildyti taip gerai, ar geriau, negu kunigas; savo funkcijų ribose, arba tose ribose, kurias nustato Bažnyčios bendras gėris, jis turėtų būti leistas veikti laisvai ir lavinti savo atsakomybę... Pasauliečių bendradarbiavimas su hierarchija niekuomet nebuvo taip reikalingas, nei anksčiau nebuvo praktikuotas tokiu organizuotu būdu.

Nei, mes galėtume pridėti, jis niekad nebuvo taip lengvas pasiekti.

Pastebėk, kad Popiežius kalba apie pasauliečių ir hierarchijos **bendradarbiavimą.** Čia nėra vyskupų klausimas, kurie atrastų darbų pasauliečims, čia sukasi reikalas apie bendrą užduotį, kurioje abu turi vaidmenį. Vaidmenys yra skirtingi, — savaime suprantama, vyskupas turi

Carlos A. Correa

ECUADORO KATALIKIŠKOJO JAUNIMO SĄJŪDŽIAI

Iš ispanų išvertė Dalia Kučėnienė

Nuo pirmųjų gimnazijos metų įsijungė į studentiškąjį sąjūdį. San Jose gimnazijoje buvo Katalikiškojo Jaunimo Sąjūdžio pirmininkas.

Šiuo metu, Carlos A. Correa, žengia trečiuosius metus Filosofijos - Literatūros Fakultete.

Visuomet energingai reiškiasi studentiškame bei organizaciniame gyvenime. 1958 m. buvo atstovu Ecuadoro studentų Federacijoj — Guayaquil universitete. Dabar eina, Valstybinio ir Tarptautinio Universiteto Spaudos Sąjungos, pirmininko pareigas.

Tris kartus teko jam pirmininkauti Pax Romanai, pereitais metais Pasaulio Katalikų Studentų Organizacija išrinko jį Ecuadoro atstovu į Manilos — Filipinuose, Pax Romanos bei Fribourgo ir Thompson Conn. suvažiavimus.

Liepos mėn. sutiko pirmininkauti Ecuadoro Delegatų rinkimų komisijai į IV-ąjį Pax Romanos vietovių suvažiavimą Pacifiko pakrantėje.

Jo ekselencija — Guayaquil Arkivyskupas, pereitą mėnesį suteikė Carlos A. Correa Ecuadoro sostinės Katalikiškojo Jaunimo pirmininkavimo pareigas.

Redakcija

— • —

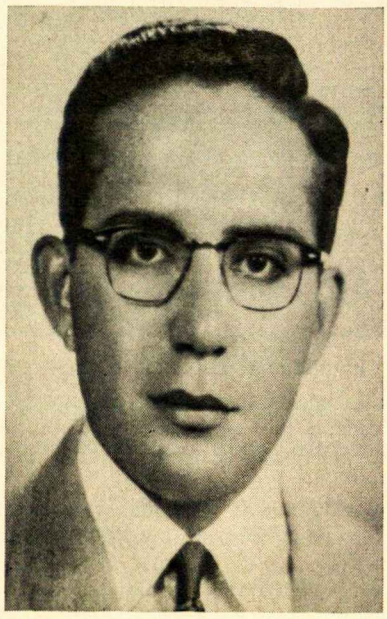

Carlos A. Correa

Ecuadoro valstybė, kuri randasi Pietų Amerikos vakarų šiaurėje, savo gražiais smiltynais, žavinčiais slėniais ir kalnais, kuriuos amžinai vainikuoja sniego patalai, it milžinai liudija šios šalies didybę, kuri pagimdė Amerikai ir visam pasauliui mokslininkų, intelektualų, poetų bei rašytojų.

Katalikų tikėjimas, praktikuojamas daugumos jos gyventojų, vyrauja penkių milijonų dvasiniam gyvenimui.

Šio naujojo kontinento žemyne, jaunimas savyje ne-

---

galutinį autoritetą, nes jis turi galutinę atsakomybę, pasauliečiai gali pagelbėti ir patarti bei informuoti savo vyskupą, jie negali jam įsakyti. Bažnyčia nėra demokratija. Kartais žmonės tai sako su tokiu balso tonu, kuris rodo neištartą priedą "ir gerai!", lyg tai teigtų kokį nors demokratijos nuvertinimą. Todėl gal yra verta paaiškinti, ką šis sakinys reiškia. Bažnyčia nėra ir negali būti demokratija dėl tos pačios priežasties, kad ji nėra ir negalėtų būt varoma elektra ar išspausdinta kas mėnesį. Geležinkeliai ir jiems panašūs dalykai yra varomi elektra, žurnalai ir jų giminės yra spausdinami kas mėnesį, ir politinės bendruomenės yra demokratiškos. Bažnyčia nėra politinė bendruomenė nė kiek daugiau, negu ji yra geležinkelių sistema ar žurnalas.

Kaip jau sakiau, galutinė atsakomybė už Bažnyčios apaštalavimą, kunigišką ar pasaulietišką, krinta ant vyskupo. Jam tenka apspręsti atsakomybės ribas savų pavaldinių, bet jis negali juos padaryti vien pasyviais savo sprendimų instrumentais.

Dabar sunkumas yra ne tame, kad pasauliečiai yra neišsimokslinę, bet dėl to, kad jų išsilavinimas taip skiriasi nuo kunigų išsilavinimo. Jie linkę priimti skirtingas prielaidas ir pradėti iš skirtingų taškų. Viena iš ypatingų kataliko pasauliečio intelektualo pareigų yra padaryti tiltą per šią prarają. Paimkim savaime suprantamą pavyzdį. Katalikui pasauliečiui, užaugusiam sekuliariniame universitete, bent Anglijoje, pirmu žvilgsniu Uždraustųjų Knygų Indeksas yra absurdiškumas. Jam reikalinga tikrų vaizduotės pastangų suprasti, kad žmonės galėtų jį rimtai priimti jau nežiūrint to, kad suprastų, jog jam gali būti labai gera priežastis. Vyras, ateinąs su seminarijos užnugariu, iš antros pusės, kartais turi tą patį sunkumą simpatizuoti su liberaliniu pradiniu tašku. Čia nėra mažiausio klerikalizmo (pavyzdžiui, tokio dalyko Anglijoje iš viso nėra), čia yra klausimas dviejų skirtingų tradicijų, kurios turi suaugti kartu, jei tas bendradarbiavimas, apie kurį Popiežius kalbėjo, turi būti realizuotas.

Pijus XII yra kitur kalbėjęs apie reikalą turėti apšviestą visuomenės opiniją Bažnyčioje, nuolatinę diskusiją tarp pasauliečių ir hierarchijos apie Bažnyčios šiandienos problemas. Ypač čia glūdi universitetą baigusio misija — hierarchiją laikyti nuolat budria pasauliečio patyrimui. Bažnyčiai nereikalinga atsišaukti šių dienų gyvenimui, idant ji būtų, kas ji yra, bet jai iš tikrųjų reikia atsakyti dabartinei patirčiai, jei ji nori atrodyti taip, kaip ji iš tikrųjų yra, jei ji neš savo liudijimo uždavinį į pasaulį. Žmogus gali būti tikrai ortodoksiškas katalikas, tikrai, jis gali net iškilti į aukštą vietą Bažnyčioje, pastebėdamas maža to, kas atsitiko pasauliui po Rusų revoliucijos, bet jei Bažnyčia negyvens pasaulyje ir nesidalins pasaulio šių dienų patyrimais, ji neatneš Kristaus dabartiniam pasauliui. Aišku, dabartinis pasaulis yra piktas ir supuvęs, bet tai joks pasiteisinimas. Tai yra pati priežastis, kurią Šv. Povilas duoda būti mūsų laiko pasaulio akivaizdoje: "atperkant laiką, **kadangi** dienos yra piktos"

Tai čia man atrodo yra ypatinga inteligento rolė Bažnyčioje, kai jis palieka universiteto bendruomenę už savęs: būti akys ir ausys Bažnyčiai, per kurias ji atsiliepia ir prisitaiko savo realybei, kuri yra jos misijų laukas. Tegu būna man leista užbaigti dar kartą pabrėžiant mano įsitikinimą, kad intelektualo funkcija yra visuomet pirmoj vietoje kontempliatyvinė. Nežiūrint kokius jis ryšius beturėtų laiks nuo laiko su visokiais socialiniais ir politiniais sąjūdžiais, jo pirmas darbas — apverčiant Marksą aukštyn kojomis — yra ne pakeisti pasaulį, bet įgalinti Bažnyčią jį suprasti. Bažnyčia kaip visuma pakeis pasaulį, kada ji galės save parodyti kaip tikrai esanti pasaulyje, kai ji galės parodyti, kad atneša jam Žodį, tapusį kūnu, kuris gyvena tarp mūsų.

Tarptautinis katalikų jaunuolių darbininkų suvažiavimas

ša kilnius ir didžius idealus paveldėtus iš tautos sūnų, amžinų didvyrių: Espejos, Rocafuerte, Garcia Moreno, Montalvo...

Ecuadoro katalikiškas jaunimas nenurimstančiai siekiantis didžiųjų tiesų ir troškimų išsipildymo, perpildyti tikros atsakomybės Dievui, Tėvynei, artimui ir sau — 1942 metais įsteigė specializuotus organus, kurie sudarė šakotąjį — keturlapį Ecuadoro Katalikiškojo Jaunimo Sąjūdį: studentus, moksleivius, jaunuolius darbininkus ir jaunuoles moteris.

Trumpai pažvelkime į kiekvieną iš šių vienetų, kurie šiandieną užima svarbią rolę valstybiniame gyvenime, paklusdami Bažnyčios hierarchijai ir jos katalikiškumo principų reikalavimams.

1942 metais Ecuadoro katalikai studentai pradėjo varyti savo darbo vagą rasdami užuovėją pas tuos, kurie gyveno tais pačiais idealais ir tuo pačiu tikėjimu.

Su šūkiu **Visa atnaujinti Kristuje,** studentai katalikai, susigrupavę į šešius vienetus — išbarstytus po visą šalį, tęsia nenuilstamą apaštalavimo darbą įtikėję idealui, kuris juos veda pareigos įvykdymo keliu per intelektualinio organo susiformavimą universitetuose.

Studentų katalikų sąjūdis tai specializuotas Ecuadoro katalikiškosios akcijos dėsnys — kadangi katalikiškąją akciją sudaro katalikų studentų dalyvavimas bažnyčios apaštalavime: religijos ir moralės principų gynimui, sveikos ir stiprios socialinės akcijos išvystymui — šis sąjūdis yra virš bet kokios politinės partijos, siekiąs grąžinti Kristų į kasdieninius žmonijos veiksmus.

JUC (Juventud Universitaria Catolica) veikia per valstybės ir vietovės organus. Valstybės organus sudaro: Kongresas, valstybinis komitetas ir aukštųjų pareigūnų sambūris. Vietovės organus sudaro: Bendroji asamblėja, patariamasis sambūris ir mokyklų bei fakultetų vadovybės.

Katalikiškoji studentija žengia apaštalavimo keliu. Tiek

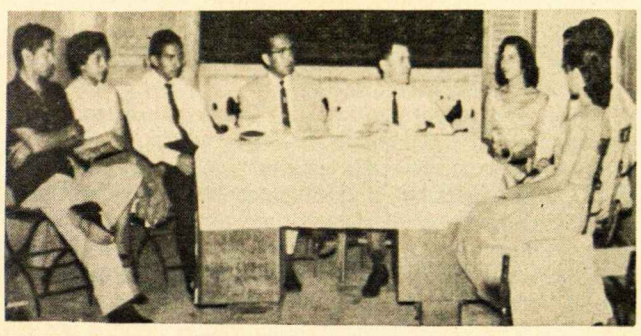

Guayaquil Universiteto katalikų studentų valdyba

Quito, Guayaquil, kaip ir Lojas JUC vienetai yra įkūrę mediciniškos pagalbos punktus, kur dykai suteikia vargdieniams pašalpą: ligoniams priežiūrą bei vaistus.

Guayaquil, Cuenca ir Lojas vienetai suprasdami komunizmo žalą ir jo įtakas į darbininkų gyvenimą pasiryžo vesti aštrią kovą, konferencijų ciklais, ryškinančiais katalikiškąją doktriną ir bažnyčios tiesas.

Kiekvienas vienetas turi savo ramovę, skirtą susirinkimams bei minėjimams ir savo koplyčią bažnytinėm apeigom. Ecuadoro JUC, kuri randasi Quito suorganizavo trečiąjį vietinį Pax Romanos suvažiavimą 1958 m. už tai Ecuadoro JUC susilaukė daug pagarbos iš kitų vienetų bei pripažinimo jog jų leidiniai yra aukšto lygio, rekomenduotini ne vien moksleiviams, bet ir visos šalies studentams.

Katalikų Moksleivių sąjunga, jungia moksleiviją skleisdama katalikiškuosius idealus, valstybinėse gimnazijose

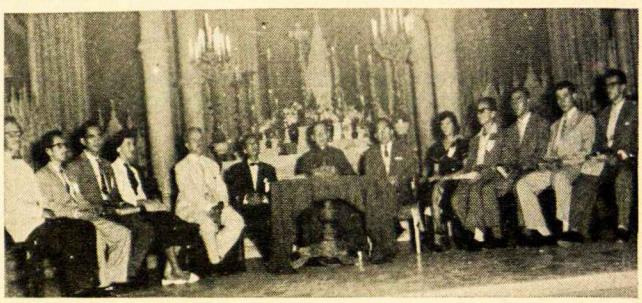

Moksleivių katalikų valdyba

glaudžiai dirbdama su katalikiškom gimnazijom bei mokyklom.

Moksleivijos sąjunga susideda iš kuopelių kurios veikia kiekvienoje mokykloje ir gimnazijoje. Kiekviena kuopa turi savo statutus patvirtintus Moksleivių Centro valdybos bei federacijos.

Moksleivijos vyriausybę sudaro: Apygarda, kuri turi savo metinius narių suvažiavimus, Komitetas, kuris yra sudarytas Apygardos ir Centro Valdyba, kurią sudaro vienetų pirmininkai.

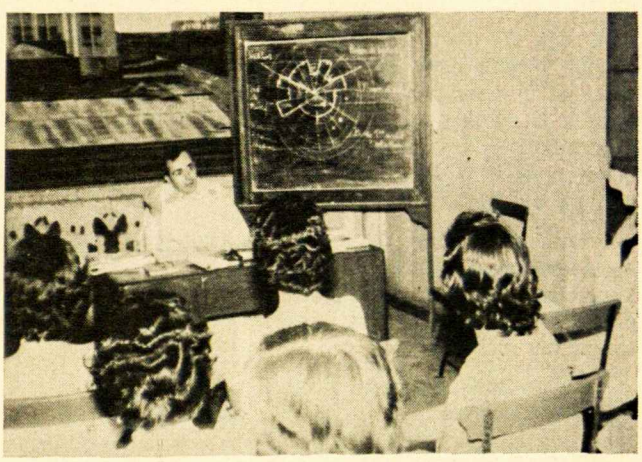

Pokalbiai nestudijuojančiom katalikėm merginom

Moksleivijos sąjunga jungia įvairių luomų moksleiviją po vienu šūkiu: MOKSLEIVIJĄ ATNAUJINTI KRISTUJE, o šis šūkis tik tada galės susikristalizuoti kai moksleivijoje rusens didvyrių dvasia, nebijanti žengti pirmyn, skinti naują gyvenimą naikinant įsigalėjusį sistematišką indiferentiškumą. Moksleiviai turi savo Credo: 1. Tyra, pilna krikščioniška sąžinė, minčių skaistumas, puoselėjimas valios, disciplinos vidujiniame gyvenime, 2. sveikas draugiškumas, nepamainomas draugas, 3. Stiprių pagrindų formavimas:

ANTANĄ VAIČIULAITĮ PASKAIČIUS

"Balti ir saulėti akmens grimzdo pakelės laukų žalume, slėpėsi už ore sustingusių dulkių debesies, o medžiai toli, toli ant plento skliautė šakas, palikę siaurą plyšį mėlynam dangaus brūkšniui, kuris vingiavo artyn, didėjo ir staiga nėrė ties galvomis. Giedriam augštumų rėžyje, iškilę į pačias padanges, du gandrai suko ratą — du juodi taškai, be sparnų, be kaklo; tik retkarčiais, kai jie pasvirdavo, saulėje žybtelėdavo jų šviesūs gūžiai."[1]

"Ežero vilnys tiško ligi pat lūšnos. Rytuose, tarp girių, ėmėsi raudonas dangaus kraštas, čia išblėstąs, čia vėl besiplečiąs, tarsi kažkas pritūpęs ten pūstų žarijas. Pro griausmus, pro girios graudimą ir vėtros šauksmą buvo girdėti, kaip pritvinę grioviai ir grioveliai gurguliuoja į ežerą. Lietus buvo sodrus ir šaltas, stambiomis čiurkšlėmis pasruvęs. Protarpiais vėsios vėjo srovės mušė lietaus sriautus į sienojus, o žaibai, vieni išsikeroję, kiti stačiais kampais sulūžę, kryžiavosi danguje, plieskė debesis, ir blankioje jų šviesoje stūksojo susigūžę ūkiai, išblyškę laukai ir girios."[2]

*

Pirmuoju gamtos vaizdu Vaičiulaitis pradeda **Valentiną,** o antrasis įterptas novelei jau baigiantis. Abu vaizdai būdingi Vaičiulaičiui puikiu stiliumi, įdomiu detalių parinkimu, pagaunančiu vaizdu ar dinamika. Gamtos vaizdelyje Vaičiulaitis pastebi smulkiausias detales, suranda kuo nors ypatingų, kasdienio praeivio tikrai nesurastų užkampių, ir kruopščiai, meistriškai viską atbaigia, šių ypač gausu **Valentinoj.** Jų taip pat yra daug vėlyvesnėse novelėse, pvz. „Kur Bakūžė Samanota", „Akmenų Laukas", „Kada Obelis Žydėjo", „Vakarui Artėjant". Pasakose gyvoji gamta dažnai užkariauja visą plotą. Iš slėpynių išlenda vilkas, kiaunė, voverė; plaštakė pustosi ant smilgos, žvirblis riejasi su uodu, o žalia varlė storu balsu linksmina pelėdą. Lengvam vėjeliui širvenant per avižas žiogas su žiogiene eina kviesliais. Čia antelė kvaksė galvoja ar tikrai jau reikia mirti, jei susergi, ten kielės ir sniegenos klausia žvejų, kodėl jis toks nelaimingas, o tetervinai supasi šakose ir žiūri kaip karalaitę neša lokys.

Antanas Vaičiulaitis („Draugo" klišė)

* * *

Dievo ir žmonijos santykiavimo problemos. Tas viskas veda prie gilesnio Kristaus pažinimo moksleivijoje.

Katalikų Darbininkų sąjunga tai specializuotas katalikiškos akcijos sąjūdis, skirtas nestudijuojančiam jaunimui — moterims ir vyrams dirbantiems fabrikuose bei įvairiose pramonėse bei kaimuose dirbančiam jaunimui. Šis sąjūdis buvo įsteigtas Monsenjoro Jose Cardijn Belgijoje, prieš 45 metus, šiandieną jis yra išsišakojęs po 95-ias pasaulio šalis. Jo išsivystymas Ecuadore buvo labai progresyvus, dėka gerai paruoštų vadovų. Šios katalikiškosios akcijos svarba glūdi vadovų sugebėjime įnešti šviesos į darbininkų ratelius, savaitinius susirinkimus, bendruosius mėnesinius susirinkimus, keliones ir savaitinius seminarus, ypatingai po Tarptautinio Darbininkų Sąjūdžio įsteigto Romoje 1957 m.

Troškimas įnešti aukštenio gerbūvio į šių žmonių gyvenimą yra labai ryškus ir sėkmingas.

Darbininkų sąjunga yra sugrupuota į 19 vienetų vyrams ir 12 vienetų moterims dvylikoje šalies miestų. Tuo tarpu sąjunga yra vadovaujama tautinės sąjungos ir laukia federacijų bei konfederacijos susiformavimo.

1958 metais jie turėjo studijų savaitę. Tai buvo tarptautinis suvažiavimas Guayas provincijoje; 1959 m. valstybinę kelionę po Quito; 1960 m. sausio mėn. valstybinę kelionę po Ambato, o 1961 metams jau yra suplanuotos kelionės pirmininkams ir dvasiškiams.

Darbininkų sąjunga sparčiai žengia pirmyn nugalėdama kliūtis ir augindama eiles, bandydama pragiedrinti materialistinį gyvenimą, įskiepindama jame Kristaus dvasios.

Katalikiškoji jaunuolių akcija. Ši sąjunga veikia sekančiai: parapijose suorganizuotais rateliais, kurie turi savo pirmininkę ir vice-pirmininkę, iždininkę ir valdybos nares, priklausant nuo narių skaičiaus. Kiekvienas parapijinis vienetas turi savo dvasios vadą. Diocezijos pirmininkės koordinuoja parapijų veikimą, pildo centro įsakymus ir organizuoja studijos savaites. Centras randasi Quito. Jį sudaro pirmininkė, dvi vice-pirmininkės, Quito arkivyskupas ir kiti prelatai. Pirmininkė išrenka sekretorę, o vienetas iždininkę. — Šis vienetas koordinuoja apaštalavimo darbą visų valstybės šakų, rengia suvažiavimus, organizuoja kursus ir t.t.

Specialios Funkcijos

Specializuotus organus sudaro: Katalikių raštininkių vienetas L.E.C; Katalikės studentės J.U.C.F; Katalikių darbininkių vienetas J.O.C.F. ir Katalikių Moksleivių vienetas J.E.C.F.

Moteriškoji katalikiškoji akcija, kuri yra išsišakojusi trijose arkidiocezijose ir šešiose diocezijose visada pasižymėjo savo entuziazmu ir ryžtu, ypatingai suruošiant Kristaus atnaujinimo sąjūdžius Kalėdų metu, katekizmo puoselėjimą parapijose, ir kino moralės išlaikymu recenzijomis.

Ecuadoro katalikiškoji akcija neša savyje popiežiaus noro išpildymus viršgamtinių reiškinių suformulavime. Apaštališkasis gyvenimas reikalauja atsižadėjimo ir nepailstančios aukos Dievui, kiekvienas momentas pripildo gyvenimą bandymais kurie turi būti nugalėti norint džiaugtis ramiu gyvenimu.

Lai Dievas lydi jaunimo vadus, apie kuriuos kalbėjome šiose eilutėse, lai jie neša apaštalavimo vaisius Ecuadorui ir Bažnyčiai.

Skaitytojo dėmesį, tačiau, pagauna ne tik puikus gamtos vaizdo atbaigimas, bet ir jo panaudojimas, įpynimas į pačią novelę, ir žmogaus minties, nuotaikos įliejimas į gamtos vaizdą. Vaičiulaitis nemėgsta atskirti gamtą nuo žmogaus. Tai pastebime jau vien autoriaus palyginimuose. Kriokinių Jievutę, pvz., Vaičiulaitis mato linguojančią kaip genelis rauda ir skausmas jam atrodo didesni už medžius ir girias, o žmogaus kalba išsilieja lyg patvinęs upelis. Vaičiulaičio novelėse randame nedaug statinių gamtos aprašymų. Į gamtos vaizdą autorius dažnai įterpia žmogaus veidą — judesį, jausmą. **Valentinoj,** pvz., miškas išauga skaitytojo vaizduotėje Antanui pasukant siaura girios juosta, klausytis spyglių čiužėjimo po kojomis, stabtelėjant besekant pralekiantį kėkštą ar pušų šakas, kurios susisiekia ir skiriasi.

Ryšys tarp gamtos ir žmogaus visada aiškus, stiprus. Vėlyvesnių novelių veikėjai tikrai gyvena gamtoje, lyg su ja dalinasi tuo pačiu gyvenimu. Jie išeina Panemunės šilu paliai upę, ištisas valandas parymoti; jų pasakojimų klausosi žvaigždutės, žvilgčiodamos pro kraigą; jiems pritaria lakštingala. Kartais šis ryšys paslaptingas, pilnas mistikos. Novelėje „Rogės" vyskupas Kristupas aiškina: „Miške, rodos, girdi patį Dievą šalia savęs tyliai ir galingai alsuojant. Vienišam genio kalenime jauti kažką stebuklingo ir jaukaus. Ir daviau sau žodį kasdie nukiūtinti į girias."[3] Pasakose žmogus ir gamta visiškai susilieja.

Gamta stipriai veikia Vaičiulaičio žmones, pakartoja jų nuotaikas, ir gyvena tuo pačiu ritmu. Ties didžiuliu ežeru Antanas pajunta džiaugsmą „sodrios gyvybės plūstelėjimą savyje";[4] nuo saulės spindulių, nuo baltos šalnos nubertose pievose, staiga nevienam Vaičiulaičio veikėjui pasidaro giedra, saulėta. Lietaus lašai liūdesiu įkrinta žmogaus sielon. Gamtos nelaimės, pvz. „Šiaurietėj" stipriai paveikia, pakeičia žmogaus likimą. Vaičiulaitis mėgsta derinti peisažo bruožus su žmogaus siela, jo nuotaika. Liūdnai sielai, pvz., pritaria smarkėjantis vėjas tyruliuose; kai žmogus nuliūdęs, nerimastis ir liūdesys skleidžiasi iš laukų, o daina lankose nelaiminga kaip ir jis. Mintys ir nuotaikos, perkeltos į gamtą, išsilieja gamtos vaizdelyje. Kai Antanas nelaimingas, jis mato kaip vakare „iš anapus girių žengia naktis, sunki ir graudi, naktis neapmatoma, neišbrendama, didžioji naktis, į savo glūdumas nešanti klaidžią sielą."[5] Naktis, lietaus lašas, saulės spindulys, atrodo, atitrūksta nuo konkretaus gamtos paveikslo ir įgauna simbolinio svorio. Kartais Vaičiulaitis užsimoja išreikšti gamtos vaizdu visą savo žmogaus nors ir, aišku, vieno momento, vidų. Tada autorius neišpasakoja, nepaaiškina nuotaikų, jausmų, minčių, bet jas perduoda gamtos vaizdu. Štai „Šiaurietėj" Petras staiga suvokia visą, jau nebepakeičiamą, tragediją. Jis išeina laukan, o čia „Pūvančių lapų kvapas ir ūkanų oras lindo į nosį. Jautė jis drėgmę šaltai gulant ant veido ir rankų. ...Aplink šviesius langus rinkosi ūkanos, panašios į dideles ir skystas pūsles. Retkarčiais dūsteldavo vėjas, toksai nusilpęs ir išvargęs."[6] Ši priemonė ypač dažnai pastebima **Valentinoje,** ir šioje novelėje gamtos vaizdai žymiai ilgesni ir gausesni. Kartais Vaičiulaitis vaizdu pradeda visą novelę, ir šio pirmojo gamtos paveikslo spalvos nusako visos novelės nuotaiką, toną. Klampi žemė, molis, balos, migla pvz., yra pirmieji Vaičiulaičio tragiškiausios novelės, „Šiaurietės" vaizdai. Kartais staiga pasikeitusios gamtos vaizdo spalvos pranašauja staigų posukį novelės tone.

Ypač įdomus kaikurių Vaičiulaičio novelių užbaigimas gražiu lyrišku gamtos vaizdu. Šis vaizdelis lyg užmigdo kritišką, pastabų protą, verčia primiršti, kad novelė tik sutartinė apgaulė, kuri siūlo mažą nuotrupą sutikti kaip visą pilną gyvenimą. Paduodamas gamtos vaizdą, Vaičiulaitis dažnai išvengia staigios užbaigos, visiško lūžio. Į šį gamtos vaizdą įliejama mintis, nuotaika, skausmas, lyg pratęsti, atkartoti milijonus kartų, įgauna pastovumo, universalumo. Novelės, atrodo, tęsiasi raidėms pasibaigus. Ši priemonė dažnai pasitaiko vėlyvesnėse, liūdno tono ir truputį svaresnio turinio novelėse, pvz., rinkinyje **Kur Bakūžė Samanota.** Ten kur Vaičiulaitis norėjo pristatyti momento juokingą viazdelį, įdomų charakterio bruožą ši priemonė, atrodo, nėra vartojama.

* ❊ *

Su labai nedidelėm išimtim Vaičiulaitis pasirenka lietuvišką gamtą. Ir laikas ir vieta jo novelėse ryškiai atskiriami. Tačiau gamtos vaizdo autentiškumas, ir bendrai laiko ir vietos konkretumas ar realistinis koloritas nėra svarbiausi. Novelėse ryšku, kad autoriui nesvarbu pristatyti laikotarpio veidą. Jam labiau rūpi jo žmogaus įdomus bruožas, juoką sukeliantis įvykis ir, vėliau, šio fono priekyje judąs pats žmogus. Dažnai net lieka įspūdis, kad Vaičiulaitis nori pamiršti ir išsivaduoti iš konkretaus laiko ir aiškiai užsibrėžtos vietos ir ieško pastovesnių spalvų, tonų, kurie būtų tikrai verti būti iškelti menine forma aukščiau konkrečios realybės iki pastovumo. Tai ryškiai pastebima **Valentinoje.** Čia gamtos vaizdai bendresni ne kasdieniški, lyg supami kažkokio amžinumo. Girios „sustingusios ir apsiklosčiusios rūko dulkėmis",[7] lyg stovi nuo amžių, nepajudinamos. Ir Valentina norėtų pasilikti šioje visados tokioje pačioje, nesikeičiančioje gamtoje ir sėdėti čia kur nors viena iki amžių galo. Antanas taip pat jaučia lyg jis būtų nuo konkretaus pasaulio atskilęs, tarsi laikas būtų sustojęs. Valentina, atrodė jam „lyg būtų čia gyvenus nuo neatmenamų laikų lyg pirkia, klėtis ir svirtis ant kiemo visados būtų stovėjusios, ir tie patys žmonės juose vargą kentę ar linksmas dienas leidę, lydėdami pavasarį ir rudenį, lydėdami rugiapjūtes laukuose, obuolių brendimą soduose ir rinkdami bičių medų. Jis negalėjo įsivaizduoti, kad klevas, kad anos šermukšnės su dar žaliomis uogomis būtų kada nors, prieš penkiasdešimt, prieš šimtą metų, leidę iš žemės pirmąsias šakutes, gležnas ir nedrąsias... Įsistebėjęs į geltonų spindulių raibuliavimą ant stalo, vaikinas jautė, tarsi bėgantis laikas aplenktų šiuos namus, kad žiemos nė vasaros čia nieko nesendina. Jam keista darės pamanius, kad šitoj pirkioj būtų kas miręs, kad čia būtų vaikščioję ar šnekėję ir kitoki žmonės negu šiandien, kad vietoj šio ūkio kadaise galėjo giria siūruoti ir ošti."[8] Vaičiulaičio momentas dažnai sustoja, jis įgauna epinio ramumo ir pločio. Įvykiai lyg nepriklauso nei šiai dienai, nei vakar, nes visa tai buvo „toli, toli, kažkur saulėtų amžių pradžioj."[9]

Vaičiulaičiui ypač lengva išsprūsti ir persikelti iš konkrečios dienos į pasaką ir jos visuotiną dieną. Kadaise... prieš daug metų... seniai... dar anais laikais ištikrųjų nukelia skaitytoją į belaikį laiką, o toli už girių — į bet kokią vietą. Pasakose dažnai momentas lyg ir išsiplečia, apima daugiau negu darbartį ir praėjęs momentas gyvas, čia pat skraido. Štai pasakoje „Nidos žvėrys" jaunas briedis, įsiklauso ir besiritą smėlio grūdeliai lyg jam kalba: „Jaunasis briedi, nedundenk taip garsiai kanopa į žemę kad neprižadintum tų, kurie žvejų kaimelyje miegti užpustyti po šia kopa. Daug metų jie ten miegti, ir kam gi tau drumsti jų ramybę."[10]

* ❊ *

Daugumoje novelių Vaičiulaitis pasitenkina labai paprasta fabula. Jo nežavi ypatingas įvykių sudėstymas ar atsitikimų žaismas; autorius neslepia įvykių eigos ir nenori nustebinti jų netikėtu išrišimu. Nevienoj novelėj parinktasis moto, pakartoti žodžiai, ar pati situacija jau nusako bendrą toną ar net leidžia šį tą atspėti apie

įvykių susipynimą. Tačiau novelė pasilieka įdomi. Aprašomame atsitikime autorius atranda kažką daugiau ir todėl jam būdingesnė ta novelė kur pro detales, įvykius išryškėja žmogaus veidas.

Tiesa, rinkinyje **Vidudienis Kaimo Smuklėj** Vaičiulaitis sustoja greičiau ne ties pačiu žmogumi, jo siela ar momentu kai jis susiduria su likimu, bet pasirenka įdomų, tikrą, bet tik juoką ar šypseną keliantį įvykį, bruožą. „Vidudienis Kaimo Smuklėje", pvz. tėra paprastas vaizdelis be temos, be problemos kur du keliauninkai į Aušros Vartus prajuokina skaitytoją. Novelėje „Ponia" Vaičiulaitis įdomiai supina sekretorienės ir tetos Elzbietos didelius barnius neužkabindamas jokios rimtesnės problemos ir iš skaitytojo telaukdamas šypsenos. Novelė „Kelias" tačiau, jau yra įdomi tolimesniam Vaičiulaičio temų išsivystymui. Čia autorius atvaizduoja tik dalį vienos, vargingo gyvenimo, dienos, bet užkabina daugiau nei humoristinį momentą. Šypsnio ir čia Vaičiulaitis neatsisako, tačiau jau galime kalbėti apie liūdną toną, platesnę reikšmę. Atrodo, kad Vaičiulaitis, kaip ir jo novelės „Vakarui Artėjant" du draugai gana greit nuklysta į svaresnius atsitikimus, žmonių nuotaikas, jausmus, pasielgimus. **Valentinoj** po labai plonu paviršiumi jau slypi vargas, rūpesčiai ir pirmą kartą Vaičiulaičio atvaizduotoj atkarpoj įvykiai tragiškai susipainioja.

Pelkių Take greta novelių, kurios žavi meistriškai atpasakotu įvykiu ar fragmentišku psichologiniu bruožu yra ir daugiau novelių, kur žmogus paliečiamas kitaip. Paprastoje istorijoje, kasdieniniame gyvenime Vaičiulatis atranda prasmingesnių momentų ir atpasakotas įvykis kartais rišamas su žmogaus likimu. Novelėje „Šiaurietėje", pvz. problema pasiekia tikrai tragiškų tonų. Autoriui puikiai pavyksta suglausti į vieną vakarą kelių metų įvykius. Prasmingu gestu, sulaikytu judesiu, veido pasikeitimu ar trumpu žodžiu, be paaiškinimų ar ilgų prisiminimų Vaičiulaitis atpasakoja kelių metų šeimos tragediją. Tai tikrai viena tobuliausių novelės technikos pavyzdžių. Pačios Šiaurietės lengvapėdiškas būdas ir kasdieninė aplinka dar stipriau išryškina tragediją kurią supranta kaip visų laikų. Tai rodo ir iš Senojo Testamento parinktas moto.

Rinkinyje **Kur Bakūžė Samanota** tikros charakterio analizės, aštrių aiškiai apibrėžtu problemų nėra. Novelėse autoriaus žvilgsnis dažniausia sustoja ties pilku, nežymiu ir menku, nuskriaustu žmogumi ar vaiku, kurio liūdesį ir sunkią dalią autorius ir nori išsakyti. Štai „Dviejų Kaimų Istorijoj" autorius ištikrųjų pasakoja ne apie dviejų kaimų ginčą ir susitaikymą, bet vienos našlaitėlės liūdną gyvenimą ir mirtį. Ši liūdna istorija skaitytoją veikia taip kaip našlaitėlės laidotuvės giesmininkus. „Čia vienas, čia kitas, — autorius baigia, — rankove vogčiomis nusibraukdavo skruostus ir kas apsakys, ko tai lietuviškai dūšiai taip labai gailėjo: ar kad plati giminė neatėjo našlaitėlės apraudoti, ar kad jų pačių dienos prabėgo kaip vanduo upėje, ar kad juoda žemė tiek širdgėlos, kraujo ir prakaito buvo primirkus."[11] „Kriokininkų Ievutėje" ir vėl daug tos pačios nuotaikos. Vietoj tyliai prie lango verkiančios našlaitėlės, sena Ievutė sukrenta ant smėlio kapinėse ir vieniša verkia, nes prabėgo visas jos amželis. Prabėgusi diena, pajutimas, kad gyvenimas sunkus, ir ramus liūdesys — tai dažniausios rinkinio novelių temos. Ir jaunasis Kazelis novelėje „Kur Bakūžė Samanota" supranta, kad „kiekvienas daiktas, žmogus ir žvėris vieną dieną pastaru žvilgsniu pasižiūrės į nusėdančią saulę ir jau niekam nebus reikalingas, kaip toji lūšnelė, pilna atsiminimų, pasakų, dainų, gimdymo vaitojimų, šokių, verksmų, barnių, krikštynų klegesio ir tartum alsuote alsuojanti visu tuo praėjusiu gyvenimu."[12]

* * *

Yra novelių kur tragedija iškyla iš pačio žmogaus. Štai „Pelkių take" užsispyrimas nepasiduoti ar „Tavo veido šviesoje" savo jėgos pervertinimas ir nenoras nusileisti yra mirties priežastimi. Šių novelių pagrindiniai veikėjai aktyvūs, savarankiški, nors be noro kitus paveikti. Tačiau ir jų gyvenime yra atsitiktinumo. Nuo žmogaus nepriklausantys veiksmai kartais atneša tragediją ir aktyviesiems. Vaičiulaičio vėlyvesnėse novelėse, tačiau, dažniau pasitaiko mažieji, silpnieji, ne su gyvenimu kovojantys, bet tie kuriuos užgriūva tai kas šalia jų, o ne juose. Tačiau toks žmogus nėra pralaimėjęs, sutriuškintas, nes ištikrųjų nebuvo tikrų grumtynių nei sielos viduje nei su išoriniu priešu. Vaičiulaičio novelėse pasipriešinimas retai sutinkamas. Matome dažniau tylų pasitraukimą, nes artėja kitas periodas pagal tvarką. Vaičiulaičio žmogus giliai jaučia, kad viskas sutvarkyta. Jis neklausinėja, bet priima vasarą, spindulius lygiai kaip ir lietaus lašus ir todėl jo siela gali išlikti šviesi. Yra gilus tikėjimas, kad tvarkos nepakeisi, jai nepasipriešinsi. Štai Mateikai „Pelkių take" senutė aiškina: "Ir visiems bus taip kaip ten Viešpats į savo knygas parašė."[13] Novelėje „Rogės", pvz., ir pavasaris, ir vyskupo mirtis, ir gaisras kuris sudegina vyskupui darytas roges ateina tą pačią naktį. Vaičiulaitis, tad, priima pasaulį ir tvarką žemėje. Jo žvilgsnis nėra tiriančiojo, klausinėjančio, bet daug grožio matančio, priimančio. Šiuo jis yra retas dvidešimto amžiaus literatūroj, kur nesusitaikymas, lūžis yra veikalo minties pagrinde.

Negalime sakyti, kad Vaičiulaičio temos nesvarbios, negilios, neprasmingos. Jis rašo apie mirtį, bėgantį laiką, meilę. Tačiau tuoj pat pastebima, kad novelėse nėra audringų pergyvenimų, sukrėstos, besikamuojančios sielos. Vaičiulaitis nesiima platesnės problemos ar charakterio analizės, ryškesnio abiejų aptarimo. Atrodo, jog jo giliai temai trūktų jėgos, svorio, aštrumo. Šis įspūdis susidaro gal todėl, kad Vaičiulaičiui būdingesnis pasyvus žmogus, kuriam trūksta sąmoningumo, ar kuris priešą priima kaip tvarkos dalį. Tačiau Vaičiulaitis taip pat nesiryžta pakėlęs vualį į viską pažvelgti pilnoj šviesoje. Savo veikėjų vidinį gyvenimą jis stebi iš šalies, neleidžia jiems ryškiai ir tiesiai išsakyti viso savo skausmo ir pats į jų vidų nesiskverbia. Vaičiulaitis vengia aštrių kampų, ir linkęs viską matyti pro besileidžiančios saulės spindulius, bet ne vidudienio kaitroj ar stipriame žiemos šaltyje. Vaičiulaičio detalės kruopščiai atbaigtos, vaizdas puikus, tačiau nesusidaro įspūdis plačių temų, pilno pasaulio ir didelių atsitikimų. Žmogus matomas smulkiose detalėse ir švelniuose atspindžiuose.

Viktorija Skrupskelytė

CITATOS

1. A. Vaičiulaitis, **Valentina,** Venta, 1951, pusl. 7.
2. **Valentina,** pusl. 136
3. A. Vaičiulaitis, **Pasakojimai, rinktinės novelės,** Venta, 1955, pusl. 131.
4. **Valentina,** pusl. 14.
5. **Valentina,** pusl. 35.
6. **Pasakojimai, rinktinės novelės,** pusl. 178 - 179.
7. **Valentina,** pusl. 50.
8. **Valentina,** pusl. 58.
9. **Valentina,** pusl. 53.
10. A. Vaičiulaitis, **Auksinė kurpelė,** Venta, 1957, pusl. 61.
11. A. Vaičiulaitis, **Kur bakūžė samanota,** pusl. 22.
12. **Kur bakūžė samanota,** pusl. 161.
13. **Pasakojimai, rinktinės novelės,** pusl. 126.

VIKTORIJA SKRUPSKELYTĖ ruošiasi doktoratui prancūzų kalboje University of Illinois, Urbanoje. Baigus kolegiją, ji kaip Fullbright stipendininkė vienerius metus studijavo Prancūzijoje.

IŠTRAUKOS IŠ ANDALŪZIŠKOS ELEGIJOS

Išvertė **P. Gaučys**

SUTEMOS — LIX

Ramiam ir nuolankiam kaimo sutemų pasidavime, kiek poezijos įgauna atspėjimas toliaus, neaiškus prisiminimas vos pažinto! Tai užkrečią apžavai, užlaiką visą kaimą, tarsi prikaltą ant liūdno ir ilgo minties kryžiaus.

Kvepia gausiu, tyru grūdu, kuris, po vėsiomis žvaigždėmis, pripildo klojimus, o Saliamone! gelsvomis ir glėžnomis sėklomis. Snaudulingam nuovargyje, darbininkai kukliai niūniuoja. Sėdėdamos priebučiuose, našlės svajoja apie mirusius, kurie ilsisi taip arti, už kiemų. Vaikai bėgioja nuo vieno šešėlio prie kito, paukščiai skraido nuo vieno medžio ant kito...

Gal, liūdnoje šviesoje, tebesilaikančioje kalkiniuose fasaduose kuklių namukų, kuriuose jau pradeda rausti žibalinės lempos, praeina neaiškūs siluetai, žemėti, tylūs, skausmingi — naujas elgeta, portugalas, einąs į plėšinius, gal vagišius — kurie savo tamsioje, baimingoje išvaizdoje kontrastuoja su švelnumu, koki rusvos, lėtos ir mistinės sutemos uždeda ant žinomų dalykų... Vaikai nutolsta, ir tamsiųjų tarpdurių paslaptyje kalbama apie žmones, kurie „nulupinėja vaikų riebalus karaliaus dukrai, sergančiai džiova..."

SENASIS FONTANAS — CIII

Visados baltas, visados žaliam pušyne; rožinis ir žydras, būdamas baltas, aušroje; auksinis ir raudonas, būdamas baltas, vakarais; žalias ar mėlynas, būdamas baltas, naktį; Senasis Fontanas, Palši, kur tiek kartų mane esi matęs ilgai bestovintį, uždaro savyje, kaip vinis ar kapas, visą pasaulio elegiją, tariant tikrojo gyvenimo jausmą.

Jame esu matęs Partenoną, Piramides ir katedras visas. Kiekvieną kartą kai fontanas, mauzoliejus, portikas man atskleidė savo grožio patvarumą, savo sapnuose jų paveikslą lyginau su senojo fontano paveikslu.

Nuo jo leidausi į viską. Iš visko grįžau prie jo. Taip stovi savo vietoje, toks harmoningas paprastumas jį įamžina, spalvos ir šviesa taip išskirtinai saviškos, kad beveik galima būtų jį ranka paimti, kaip, kad jo vandenį, pilnutinę gyvenimo apstybę. Jį nutapė Bocklinas vaizduodamas Graikiją, Fray Luis de Leon jį išaiškino, Bethovenas jį užtvindė linksma rauda, Mykolas Angelas jį perdavė Rodinui.

Jis yra lopšys ir vestuvės; jis yra daina ir sonetas; jis yra tikrovė ir džiaugsmas, jis yra mirtis.

Štai jis, šią naktį, Palši, yra miręs, kaip marmuro kūnas tarp tamsaus ir minkšto, šlamesingo žalumo: miręs, lašindamas iš mano sielos mano amžinybės vandenį.

JUAN RAMON JIMENEZ

1956 metų Nobelio literatūros premija buvo paskirta šiam garsiam ispanų poetui ir literatui.

Vienas iš gražiausių (ne tik jo kūryboje, bet ir visoje ispanų literatūroje) beletristikos kūrinių yra jo sukurta andaluziška elegija **"Platero y yo."** Joje jis aprašo gyvenimą ir mirtį vieno andaluziško asiliuko, neatskiriamo poeto draugo.

Juan Ramon Jimenez savo kūryboje stengiasi išryškinti žmogaus susidūrimą su gamta, būdamas kiek galima paprastenis, pilnesnis. Jis nori, kad jo kūryba taptų nuogesnė, labiau priartėtų prie stiprios saulės šviesos, kad neliktų joje jokio šešėlio.

Per savo ilgą gyvenimą ir kūrybą jis sudarė originalią poetų mokyklą, buvo jų mokytojas, patarėjas ir globėjas.

Plačiau žiūrėk 1956 m. XII 2 d., **„Drauge"**.

Kastytis Vytas

VĖJELIS

Smalsūnkepurys vėjelis
Pakinkęs riestus žirgus,
Strimgalviais lėkdams kvatojas
Per pievas, miškus ir laukus.

Čia varpeliu nuskardena
Auksatūrių varpų lauku,
Rugiagėlių melsvoms akutėms
Paberdams saują bučinių.

Čia ūselius pasiraitęs
Miškais jis drožia guyn,
Spindulių šukom kedena
viršūnes atgal ir pirmyn.

Su piemenėliu išmainęs
Skripkutę su botagu,
Mėlynosiomis pievomis genas
Baltųjų vilnuočių pulku.

Čia jaunikaičio jis rūbuos
Lankstosi princas įmantrus,
Ramunėlę pievoj šokdina,
Pina gyvus vainikus.

Palikęs, vėjavaikių dūksta,
Šoka per tvorą ir, še —
Kepurę pagavęs nudulksta
Skandinti prilytam rave.

Pirštų galais jis prislinkęs
Kutena vorą sapnuos,
Ir neprašytas, nekviestas,
Supasi šilko tinkluos.

It vėlė nemarūnė,
Gyvasai sidabras delne —
Tol, kol Šiaurys atkeliavęs
Taria — sūnau, jau gana.

Jonas Šoliūnas

TU NEVERK...

Tu neverk
Juk praeis
Vakarai — pažarais.
Juk pralėks
Šie laikai
Kaip ta paukštė baltais
Išmelstais tau sparnais.

Tu neverk
Juk žinai
Mes — ne tie milžinai,
Kur nebijo audros
Nė nakties tos juodos
Amžinai atskleistos plačių marių pavėsy.

Tu neverk
Juk matei,
Kaip pasaulio pamatai
Sutrupėjo jievom žydint.
Tu neverk...

Nerima Narutė

PRADALGĖLIUOS

Kvapnūs šieno pradalgėliai,
Grėbėja basa:
Melsvos akys — vosilkėliai,
Geltona kasa.

Saulės jūroj džiūsta šienas,
Balti dobilai,
Šienapjūtės šviesios dienos,
Šventi atlaidai.

Peržegnotos lankos visos
Kryžių pakelėj —
Lenkias klusnūs dobilėliai
Pradalgių eilėj...

Tviska dalgis, puola žiedas,
Ramunė balta.
Vyturėlis meldžias, gieda,
Atgailos daina.

O, kvapių žiedų vainikas
Kryžių dovana
Su sesučių — brolužėlių
Šienpjūtės daina.

A. Krivulė

E S M Ė

Nežinau apie ją
Aš nieko,
Bet pažįstu ją
Gerai,

Nes ji turi
Kilnią sielą,
O daugiau —
Tai tik juokai.

R. Durickaitė

Tavo spindėsiu šviečia pasaulis.
IR VISA GYVYBĖ — TAVO MEILĖS ATVAIZDAS,...
Tavo amžinos, nebanguojančios meilės veidrodis.
Tu įžiebei mūsų šaltąją žvaigždę,
Kad pavasariu degtų,
Kad kiekvienas daigas Tave liudytų,
IR KIEKVIENAS ŽIEDAS TAVO GROŽIO KVAPĄ SKLEISTŲ.
Ir jei Prisikėlimo nepažįsta,
ŠIANDIENA JĮ SUKURS... ... ...
Kas gyvena šiandien, svaigs, virpės gyvenimu;
O kas mirė, antrą kartą mirs.

Danutė Lipčiūtė

Pilkas dangus, lyg pilko balandžio negyvas sparnas
Tyso prieš tave pamėlusiai išblyškęs —
Ir kam tie plačiai atverti vartai?
Jais nesugrįš jau džiaugsmas vakar krykštęs.

Tik retkarčiais šešėliai virš gemančių žiedų rasotom kojom
Gal tau prabėgs šiūrenančia aušra,
Lyg drėgni pirštai nubrauks jie skruostą
Ir guls tau į takus migla.

Bronius Čepulevičius — Vasario 16-tos Gimnazija

PARIO OBUOLYS

Ilgai naktis ugnis dar svaidė
Neduodama užmigt sustingusiems vabzdžiams
Veltui mėnulis saulę talkon kvietė
Tamsoj padėt tinklus nuaust vorams

Novalio „Himnai nakčiai" grandines pametę
Užbūrė sėklas kritusias į vieną dirvą
Sūkurio pagauti paukščiai gūžtas sau atradę
Šilkinėm žirklėm karpė tamsą.

Erškėčiuose sutūpę varnos - varles tildė
Pavargę kūnai skendo pasakų šaly
Atrodė maža — bet tiek daug gyvybės plakė
Augštai iškeltam Pario obuoly.

Edvardas Liuga — Australija

MANO LIKIMAS

Galybių Dievas sutvėrė mane
Te Jis ir pasiima mane pas save.

TIKĖJIMAS MANE IŠVADAVO

Tikėjimas mane išvadavo!
Iš prapulties ir visų pavojų,
Jis saugoja, gelbsti, ir veda mane,
Stebuklingais keliais,
Į šviesią ateitį.

Simas Sužiedėlis

VILNIUJE 1918 - 1920 METAIS

Pirmoji pažintis su ateitininkais

ANAIS 1918 metais, vėlų rudenį, kai baigėsi pirmasis pasaulinis karas (lapkričio 11) ir prasidėjo sunkios Lietuvos atstatymo dienos, Vilniuje buvo gana daug mokyklinio jaunimo. Vieni buvo sutekėję iš kaimų, palikę tėvų pastogėse dalgius, arklus arba piemenų botagus, o kiti nemažais būriais pargrįžę ir vis dar pargrįžtą iš Rusijos. Ten buvo juos nubloškusi karo audra, o po karo pradėjo semti bolševikinės revoliucijos vilnys. Jos siekė taip pat Lietuvą. Gyvenimas nebuvo tikras, ateitis neaiški. Priešų aplinkui telkėsi daug, gi lietuvių jėgos neatrodė gausios ir stiprios.

Mokyklinis jaunimas visa tai matė ir išgyveno. Gyvai domėjosi, ką vyresnieji sprendė ir veikė. Kai šie griebėsi ginklo ir kuriamojo valstybinio darbo, paaugliai, per anksti karo žiaurumų subrandinti, nusigriebdavo kalbų ir net gincų, ką nors nugirdę, laikraščiuose paskaitę arba patį gyvenimą stebėdami. Būtų lygiai taip pat, jeigu iš visų pašalių pargrįžtų mokyklinis jaunimas Lietuvon ir susėstų viename suole su tais, kurie gimė ir augo savam krašte. Kiek būtų pasakojimų, nuomonių skirtumų, kalbų ir net kivirčų! Jaunieji juk taip pat turi savas nuomones.

Gerai prisimenu apytamsius vakarus Vaikelio Jėzaus prieglaudoj, vadinamoj dar Didžiąja, grįžus iš gimnazijos ir apgraibom paruošus pamokas. Nelabai jos rūpėjo dideliame netikrume. Vaikišku dar supratimu narpliojome painias pokario problemas, marindami alkį skysto viralo samčiu. Kaip tada duona kvepėjo, galima numanyti iš to, kad siunčiami duonos prieglaudai parnešti, kepyklos adreso neklausėme — ją užuodėme. Tada man pirmą kartą teko nugirsti, kad joks duonos padauginimas, aprašomas Evangelijoje, alkstančiųjų pasotinti negali. Tai galįs padaryti tiktai socializmas.

Turėjome savo tarpe vieną kitą labiau pabrendusį, mums jau didelį autoritetą, ir dar grįžusį iš Rusijos; vadinasi, daugiau pasaulio mačiusį. Kai kurie iš jų baisėjosi bolševikinės revoliucijos vaizdais ir apie jokį socializmą nenorėjo nė girdėti. Kiti mokėjo dailiai ir patraukliai pasakoti apie gimstantį naująjį pasaulį, kuriame nebus daugiau nei pavergtųjų nei alkanųjų. Ir man atrodė žavus tasai būsimasis pasaulis — laisvas ir sotus gyvenimas, prisiminus, kiek vargo ir bado teko patirti karo metais namie, o paskui išėjus mokslo šviesos ieškoti. Tiktai kaimiškam ir vaikiškam mano supratimui, kokį galėjo turėti III klasės gimnazistas, ėjęs 15-tus metus, kliuvo vienas dalykas: dėl ko tose rausvose ateities svajonėse nėra vietos Evangelijai?

Tuose pašnekesiuose man ypač dūrė tikėjimo niekinimas. Negalėjau sutikti, kad mano motina, nors ir nemokyta, galėjo mane klaidinti, pati taip giliai tikėdama. Niekada jokia aimana neprasiveržd avo iš jos lūpų, nors gyvenimo našta buvo jai sunkiai pakeliama. Gi galėjo ir ji prasitarti, kaip anie gimnazistai, dar želdinę ūsus: „Vargo nebūtų, jei būtų Dievas"... Prisiminė man ir mokymai kun. Mykolo Rudzio, Kalesninkų klebono. Tai buvo didžiai šviesus ir taurus kunigas, karštas lietuvis patriotas, kūręs lietuviškas kaimo mokyklas sunkiais vokiečių okupacijos laikais, raginte raginęs ūkininkus leisti savo vaikus į aukštesnį mokslą. Jo padedamas atsisėdau Vilniaus lietuvių gimnazijos suole. Negi jame turėjau prarasti Dievą? Man buvo visai aišku, kad motina ir tas kilnus kunigas man gero norėjo ir gero mokė. Turėjo būti kas nors kreiva socialistiniame žmonijos rojuje, jeigu jame nebuvo vietos tikėjimui.

Tiesa ėmė labiau aiškėti, bolševikam pirmąjį kartą užėmus Vilnių (1919 sausio 5-6). Jie išbuvo tik kokius keturis mėnesius (iki balandžio 19), bet ir to pakako suprasti, kad nieko gero žmonėm nežada. Man buvo tikrai nuostabu, išgirdus komunistų mitinguose puolant tikėjimą tokiais argumentais ir žodžiais, kuriuos buvau girdėjęs iš mokyklos draugų. Žinojau, kad juos ir vienas antras mokytojas palaiko. Vadinasi, ne visiem ir mokytojų žodžiam galima patikėti. Kaip tada galima susigaudyti, kur yra moksle tiesa? Tikybos pamokos, kurias gimnazijoje dėstė kun. Kristupas Čibiras, žuvęs Vilniuje nuo bolševikų bombos (1942), tiek tejtikino, kad nėra ko dėtis su tais, kuriem Dievo vardas nėra brangus. Bet kur yra anie, kurie mokslą derina su tikėjimu?

Tokių kalbų būta gimnazijoje. Girdėjau, kad kai kurie vyresniejj mokiniai susirenka Aušros Vartų bendrabutyje. Man norėjosi pritapti prie vyresniųjų, bet tebuvau ketvirtokas, nedrąsus ir nesuvokiąs gerai, ką tuose susirinkimuose galėčiau daryti. Žinojau, skaitomi referatai ir rašiniai, diskutuojami ideologiniai klausimai. Tikriausiai, taip nepataikyčiau, kaip rašoma „Ateityje".

Šį „Draugijos" priedą pažinau dar kaime. Akyse tebešmėkščiojo gelsvos ramunės ir rausvi erškėtėliai. Toks yra buvęs pirmasis „Ateities" viršelis, kurį aptikau savo dėdės klėtyje. Tas mano dėdė turėjo sūnų kunigą ir gaudavo šv. Kazimiero draugijos leidinius dar prieš pirmąjį Didjjį karą. Gerą jų pluoštą nusitempdavau į parugę, ganydamas karves. Labiausiai man patiko „Ateityje" spausdintos liaudies dainos ir „Šv. Povilo gyvenimas", parašytas kun. Juozapo Skvirecko (vėliau Kauno arkivyskupo ir metropolito). Kai sužinojau, kad ateitininkai savo šūkiu turi pasirinkę šv. Povilo žodžius, paimtus iš jo laiško efeziečiam, man padvelkė namų pastogės šilima. Koks dar kelias galėjo būti tikresnis už tą, kuriuo ateitininkai vedė? Sakyčiau, jie vedė tiesiai pro mano namus, pro motinos meilę, pro kryžių skerskelyje, pro parapijos bažnyčią, pro talkų dainas...

Ar visa tai turi raudonieji žmonės sutrypti savo socialistiniame rojuje? Man rodėsi, aš sunykčiau viso to netekdamas, — to tikėjimo, kuris įaugo nuo lopšio dienos, ir savo krašto meilės, kuri liejosi iš kiekvieno pievoje nuskinto žiedo ir kiekvienos dainos žodžio. Erškėtėliais padabintoje „Ateityje" visa tai buvo, bet ateitininkų būryje manęs dar trūko.

Kai 1920 rudenį grįžau į Vilnių po vasaros atostogų ir naujo bolševikų prasiveržimo, buvau jau penktokas ir nusprendžiau, kad sėdėti prie vienos tik knygos nedera. Reikia ir veikti. Vilnius tada buvo perėjęs į Lietuvos rankas, su bolševikais Maskvoje pasirašyta taikos sutartis (1920 liepos 12). Džiaugėmės atgauta Lietuvos žiląja sostine, nors telkėsi nauji niūrūs debesys: iš pietų veržėsi lenkai. Kas iš vyresniųjų moksleivių nebuvo išėjęs savanoriu, suėjo į šaulių būrį. Tarp jų daug buvo ateitininkų. Pratimus atlikinėjom Trijų Kryžių kalvose. Vilniun lenkam besiveržiant (spalio 9), dauguma šaulių pasitraukė. Man, tokiam dar nedideliam berniokščiui, buvo paliepta likti gimnazijos suole ir pamiršti, kad mokiausi ginklą vartoti. Bet kur tu ramiai išsėdėsi, kai vakaruose patrankos dunksi ir širdis kaista dėl lenkų klastos! Tai nuvedė į slaptą užfrontės darbą ir surišo su draugais, kurie dar rinkosi slaptiem ateitininkų susirinkimam.

Vieną sekmadienį gruodžio 5, po mišių šv. Mikalojaus bažnyčioje, nuėjau tiesiai į ateitininkų susirinkimą Aušros Vartų bendrabutyje. Vos tik susirinkimui prasidėjus, iš Didžiosios prieglaudos atbėgo mergaitė pranešdama, kad lenkai, prieglaudą apstoję, prisispyrę teiraujasi manęs. Ma-

Jonas Kidykas, S. J.

UOLA, NE SMĖLIS

Tiek moderniškoji, tiek žilosios senovės inžinerija sutaria: juo aukštesnis ir svaresnis pastatas, juo stipresnio reikalauja fundamento.

Tiek paskiro žmogaus, tiek visos žmonijos gyvenimas prašoka visų aukščiausius pasaulio pastatus savo verte bei svoriu, ir todėl privalo visų stipriausio fundamento.

Daugio gyvenimas svirduliuoja lyg girtas, o visuomeninę santvarką, valstybių santykius dažnai taip žiauriai krato revoliucijos ir karai, jog tenka baimintis, ar ilgai beišsilaikys pati žmonija, nepasidariusi galą.

Ateitininkija stengiasi padėti ir paskiram asmeniui ir visuomenei statyti savo gyvenimą ant vienalytės, tokio stiprumo uolos pagrindo, kurio neįstengtų sukrėsti nė galingiausios atominės bombos, kuris net pragariškoms jėgoms šėlstant garantuotų saugią, laimingą gyvenimo kelionę.

Nenusivilk! Neužversk šio lapo, perskaitęs, jog vienintėlis jokių jėgų neįveikiamas fundamentas yra Dievas. Tegu šis teigimas tau atsiduotų „tamsiųjų amžių" pelėsiais; tegu jis primintų „primityviųjų žmonių" laikus, kai koks ten neandertalietis ar pekingietis nesuprantamas gamtos jėgas, neva, laikęs „dievais" ir, drebėdamas bandęs laimėt jo palankumą net savo vaikų gyvybe; tegu tau kas nors kalbėjo, jog atomo amžiuje asmeniško, kuriančio ir viską nuolat palaikančio Dievo sąvoką esanti tiek pat atgyventa, kiek saulės sukimasis aplink žemę, ar atomas, kaip paskutinė nebepadalomoji medžiagos dalelytė — nesibaidyk rimtai persvarstyti čia iškeliamą mintį! Ji ne tokia paika ir netuščia, kaip kas kartais nušneka. Pastatams fundamentas, Dievas žmogaus gyvenimui lygiai nieku nepakeičiami šiandien, kaip buvo nepakeičiami prieš milijonus metų, ir niekas jų nepakeis ateityje.

VISKĄ LEMIĄS KLAUSIMAS

Rask svarbesnį ir didesnių pasėkų žmogui bei žmonijai labiau pritvinkusį klausimą už šitą: **Ar žmoguje besireiškiąs dvasios pasaulis ir visata yra savyje uždara, pati save nešanti, išlaikanti ir išaiškinanti, todėl atbaigta, paskutinė ir pačia savo prigimtimi negalinti nebūti buitis, ar gal ji savo esme ir būsena pareina nuo kitos, aukštesnės Buities ir todėl kilme, buvimu ir tikslu yra atsikreipusi į tą aukštesniąją Buitį ir be jos yra nesuprantama ir neišaiškinama.** Arba vaizdžiau tariant: ar žmogus yra visko centras bei ašis, ar yra kitas centras, apie kurį jis sukasi. Ar žmogus yra aplink save patį besisukanti saulė, ar tik aplink saulę besisukanti ir tik jos šviesa šviečianti planeta.

Vienaip ar kitaip į šitą klausimą atsakius pareina, kaip kas tvarkys savo gyvenimą. Todėl lemtingesnio klausimo žmogui nėra ir būti negali. Jei studentui, inteligentui šitas klausimas nė šiltas nė šaltas, ar negalima teisingai suabejoti jo išmintimi, nors būtų keletą fakultetų baigęs summa cum laude?

VISKĄ LEMIĄS ATSAKYMAS

„Žmogus sukurtas Dievui šlovinti, gerbti, tarnauti ir tuo savo sielai išgelbėti". Tai klasišku virtęs šv. Ignaco Lojolos formuluotas atsakymas į ką tik išdėstytąjį klausimą. Jis yra kupinas gilios prasmės ir aiškios tiesos protui, o praktiškajam gyvenimui stiprybės, tvarkos ir laimės.

Nėr ko įrodinėti, jog pasaulis ir žmogus neamžini, neatbaigti, riboti ir apsąlygoti. Tai liudija kasdienė patirtis. Bet kaip tik tas ribotumas ir sąlygotumas reiškia, jog žmogaus buitis - egzistencija nėra jo paties valioje, kad jis nėra pats iš savęs ir per save, o yra iš kito. Tas „iškitumas" (lot. abaleitas) tūno pačioje jo buities esmėje, t. y. žmogus (pasaulis) būva - egzistuoja vis išeidamas, vis plaukdamas iš kito. Tai pasako žodis — „sukurtas".

Nebuitis negali kurti buities. Todėl gyvą, gyvenančią žmogiškąją buitį gali kurti tiktai gyva, visos buities pilnybė arba Dievas. Ir šitas Dievas ne kokia tai akla, nesąmoninga, nesuvokiama energija, o protingas, valingas asmuo. Tas gyvas, protingas, valingas asmuo „buities — pilnybė — Dievas" yra vienintėlė iš savęs ir per save esanti Buitis. Ji negali nebūti. Tik ji yra visos Buities šaltinis.

Iš savęs gi ir per save esąs buities šaltinis yra sykiu gėrio pilnybė, nes būsena yra gėris. Gėrio pilnybė vėl yra sykiu meilės ir laimės pilnybė. Todėl Dievas yra visa buitis, visas gėris, visa meilė ir visa laimė. Tai yra jo esmė. Kitoks būti jis negali. Todėl nuo Dievo nepriklausomai nėra ir negali būti jokios buities, jokio gėrio, nė meilės, nė laimės.

Laimingos meilės bene esminis bruožas yra tas, kad ji nenori užsidaryti savyje, o veržiasi išeiti iš savęs, teikti save kitiems, kad šie ją patyrę susižavėtų ir būtų panašiai laimingi. Čia glūdi ir kūrybinio pasinešimo gilioji priežastis bei prasmė. Kodėl kuria poetas, muzikas, tapytojas? Kodėl tėvai gimdo? Ar ne todėl, kad jų dvasioje yra susikaupę lobiai - gėriai, kad jų širdyse nebetelpa meilės įtampa ir kad jie geidžia, kad ko daugiau kitų dalyvautų jų pertekliuje ir juo pasidžiaugtų? Savimyla, pavyduolis, šykštuolis, nedorėlis nekuria, o griauja.

Dieviškojo gėrio ir laimės bruožas yra toks pat. Ir jis nori save teikti - komunikuoti. Todėl dieviškoje buityje esama trijų asmenų. Todėl begalinės meilės ir laimės gausa pasipila kūrinių įvairybe, kurių viršūnyje yra žmogus. Todėl visata ir ypač žmogus turi būt dieviškosios buities, gėrio ir laimės apraiška. Ir jei vien savo protu vadovaudamasis žmogus galėtų kiek suabejoti, ar tokia Dievo sąvoka yra teisinga, ypač kai blogio reiškiniai atrodo stačiai prieštarauja šitokiai Kūrėjo sampratai, tai tas abejones išsklaido pozityvusis Dievo apsireiškimas Kristuje. Jame Dievas atsiskleidė kaip mylįs Tėvas, besirūpinąs ir lauko žolele, ir pilkuoju žvirbliūkščiu, ir juo labiau kiekvienu žmogumi. Prikryžiuotoji Meilė patvirtina, jog žmogui ne vien skirta būti Kūrėjo atvaizdu žemėje, bet net dalyvauti dieviškojo gyvenimo, gėrio ir laimės pilnybėje, ir kad tai yra pirmasis ir vienintėlis jo gyvenimo uždavinys bei prasmė. Naturaliojoje plotmėje tas tikslas siekiamas pažįstant, ir pripažįstant savo Kūrėją, ir paklustant jo įstatymams. Antgamtinėje gi plotmėje — įsijungiant į Mistiškąjį Kristaus Kūną gyvu, veikliu nariu. Šitaip elgdamasis žmogus pašlovina, pagerbia Dievą, jam tarnauja ir tai sudaro kertinį žmogaus ir visos žmonijos santvarkos akmenį. Kas nestato savo gyvenimo, šeimos, tautos, valstybės, kultūros ant šitos uolos, tas stato ant smėlio ir jo pastatas yra pasmerktas sugriūti .

Šita pagrindinė žmogaus buities tiesa turi būti įsisąmoninama visuose ateitininkijos nariuose, kiekvienoj Sąjungoj savitu būdu.

---

no pėdos buvo užuostos dar per pirmąją kratą (lapkričio 23), bet tada buvau iš Vilniaus išėjęs su slaptu uždaviniu. Buvo suimti keli gimnazijos mokytojai ir mokiniai. Antrą kartą suimti dar trys. Kalėjime išlaikyti ligi 1921 kovo 19, Pilsudskio vardinių. Ar būtų paleidę, sugavę ir mane, neaišku. Vėliau teko patirti, kad įrodymus turėjus ryšį su Lietuvos kariuomene, kovojusia su lenkais turėjo tik prieš mane. Reikėjo nerti per frontą, kad keliolikai metų nematyčiau nei Vilniaus, nei tėviškės, nei motinos šermenų. Bet ką tai reiškė prieš žuvusius kovos lauke už Lietuvos laisvę?

Profesorius SIMAS SUŽIEDĖIS yra Ateitininkų Federacijos Vadas. Šiuo metu jis redaguoja plačiai skaitomą laikraštį „Darbininką".

Tėvas JONAS KIDYKAS, S.J. yra dabartinis Ateitininkų Federacijos Dvasios Vadas.

SPORTAS

1960 METŲ OLIMPIADOS LENGVOJI ATLETIKA

Šiais metais Romos mieste įvyko XVII Olimpiada, kurios metu ypatingai daug buvo pasiekta. Dauguma žmonių džiaugėsi gerais atsiekimais, tik amerikiečiai apsivylė. Kokia to priežastis? Gi dėl to, kad šį kartą laimėjo tiktai devynius aukso meda-

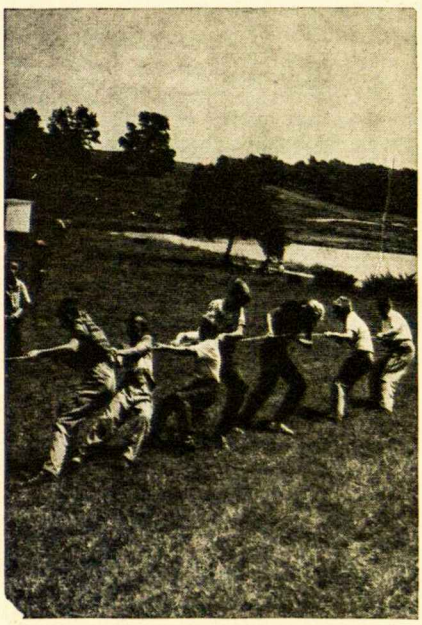

lius, kai tuo tarpu 1956 metais Melbourne olimpiadoj buvo nunešę penkiolika aukso medalių.

Iš to atrodytų, kad Amerika turi teisę jaustis nuskriausta. Bet iš tikrųjų taip nėra. Pasvarstykim kodėl. Tuoj pat po karo, 1948 metų Londono olimpiadoj, 1952 metų Helsinkio olimpiadoj, ir taip pat 1956 metų Melbourne olimpiadoj amerikiečiai, palyginus su kitais, turėjo gausų būrį sportininkų, iš kurių parinko geriausius savo atstovus. Karas Amerikos nepalietė. Jaunoji šio krašto karta išaugo palyginus be didelių rūpesčių ir nedateklių. Bet tuo tarpu Europoj šiuo metu ūžė karas ir jos jaunimas nesportavo.

Nuo 1950 metų Europos gyvenimas palengvėjo, ir jaunimas vėl nukreipė savo energiją į sportą. Per dešimtmetį jie daug pasiekė — pasivijo pirmaujančius amerikiečius.

Galima tikėtis kad ateinančiais metais Amerikos medalių skaičius dar sumažės, kadangi ir kitos valstybės daugiau kreipia dėmesio į sportą. Azijoj, Afrikoj, Pietų Amerikoj ir ypač Australijoj, sportas smarkiai kyla aukštyn.

Dabar žvilgterkim iš arčiau į Romos Olimpiados atsiekimus: net septyniolika rekordų iš dvidešimt keturių senųjų buvo sumušti. Tiktai trys 1956 metų aukso medalių laimėtojai šiais metais vėl įstengė save pasikartoti. Visi trys amerikiečiai: Lee Calhoun — 110 metrų kliūčių bėgikas, Gleen Davis — 400 metrų kliūčių bėgikas, Al Oerter — disko metikas. Pažymėtina, kad šiais metais nei vienas sportininkas nelaimėjo du aukso medalius. Tik vokiečių distancijos bėgikas, Hans Grodotzki, paėmė du sidabro medalius. Jis laimėjo antrą vietą 5000 ir 10.000 metrų bėgimuose.

Patį sunkiausią ir svarbiausią lengvosios atletikos punktą, Maratono bėgimą, laimėjo Abebe Bikila iš Etiopijos. Jisai dvidešimt šešias mylias nubėgo per dvi valandas penkiolika minučių ir šešiolika sekundžių. Netik Bikila, bet dar keturiolika kitų bėgikų sumušė senąjį Olimpiados Maratono rekordą, kurį buvo pastatęs Čekoslovakas, Emil Zapotek, 1952 metais.

Dešimt kilometrų bėgimą laimėjo rusas Pyor Bolotnikov. Jo pasiektas laikas 28:32 — stebėtinas, bet neužtenkamai geras sumušti pasaulinį rekordą 28:30 ,kurį buvo pasiekęs taip pat rusas Vladimir Kuts. Šiame bėgime taip pat labai gerai pasirodė ir vienas amerikietis — Max Truex. Jis laimėjo šeštą vietą rezultatu 28:50, tai yra net viena minute geriau negu senasis Amerikos rekordas.

Penkių kilometrų bėgimą laimėjo Murry Halberg iš Naujosios Zelandijos. Jisai ir kiti pirmųjų vietų laimė-

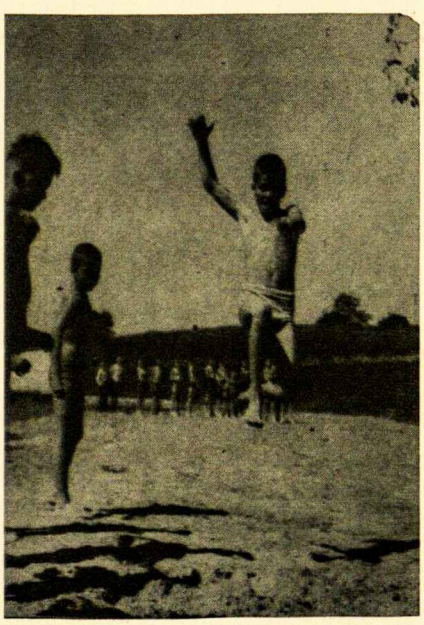

Iš jaunučių stovyklos „Dainavoje".
Nuotraukos P. Žumbakio

tojai buvo tiek save pertempę, kad bėgimui pasibaigus sukrito vietoje pailsėti.

Trijų kilometrų bėgimą su kliūtimis ir vandens šokimu laimėjo Zdislau Krzyzskowiak, kaip buvo tikėtasi.

Aiškiai geriausius rezultatus savo srityje pasiekė Herb Elliott. Elliott lengvai paėmė pirmą vietą 1500 metrų bėgime. Jo laikas yra 3:35.6. Tai naujas Olimpinis ir pasaulinis rekor-

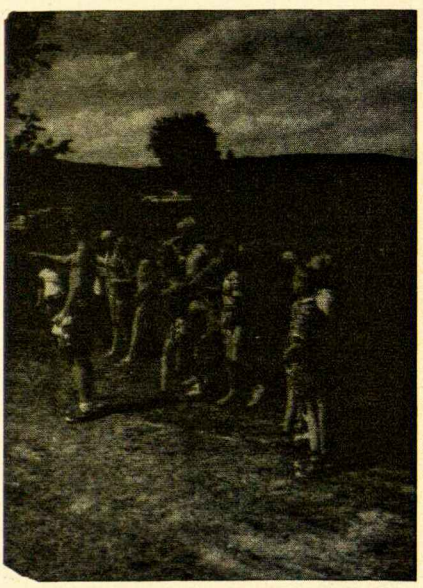

das. Jisai didelį greitį pasiekė gale bėgimo, ko negalėjo padaryti kiti.

Naujoji Zelandija gavo antrą medalį vyrų bėgime, kai Peter Snell laimėjo 800 metrų bėgimą per 1:46.3. Jo laikas yra naujas Olimpinis rekordas ir trūksta tiktai pusę sekundės iki pasaulinio rekordo.

Amerikietis, Otis Davis, pasiekė naują Olimpinį ir pasaulinį rekordą 400 metrų bėgime. Jo laikas 44.9 sekundės. Tai yra pirmas kartas, kada atsiekta per mažiau negu 45 sekundės.

Daugiausiai džiaugsmo ir triukšmo buvo kai italas, Livio Beruti, laimėjo 200 metrų bėgimą. Vienas Italijos sporto valdininkas net apalpo kai pamatė, kad jo tautietis laimėjo aukso medalį.

Pagyras vokietis Armin Hary pavogė aukso medalį 100 metrų bėgime rezultatu :10.2. Jis gyrėsi ir sakė, kad jo laimėjimas priklausė nuo jo ypatingai greitų refleksų. Sporto žinovai tikėjosi, kad šį bėgimą laimės Ray Norton, tačiau šis paėmė tik šeštą vietą. Amerikos publika besidominti sportu jam negali atleisti, nors šiuo atveju pirmą ir šeštą vietą teskiria tik 2 sekundės.

Keturiose varžybose amerikiečiai paėmė tris pirmas vietas. 110 metrų su kliūtimis Amerikai medalius laimėjo trys juodukai: Lee Calhoun, Willie May ir Hayes Jones. Ketvirtą vietą paėmė aukštai vertintas vokietis Martin Lauer. 400 metrų su kliūtimis bėgime, disko metime ir rutulio stūmime Amerika taip pat paėmė tris pirmąsias vietas.

Amerikietis John Thomas, kuris yra aiškiai pasauly geriausias į aukštį šokikas paėmė tik trečią vietą. Jis yra labai jaunas, vos tik 20 metų, ir per šokimus labai jaudinosi.

Už šokimą į tolį amerikietis Ralph Boston laimėjo aukso medalį ir pastatė naują olimpinį rekordą — 26' 7.62". Su kartimi šokime Don Bragg, atstovaująs Ameriką, pastatė rekordą 15'5".

Per pačias lenktynes laikraščiai buvo pilni visokių Olimpinių rezultatų. Labiausiai skelbiami rezultatai iš visų buvo valstybės sudėtiniai taškai. Remiantis sudėtiniais taškais, Rusija aiškiai laimėjo, o Amerika buvo antroj vietoj. Rusai pajėgė daugiausiai taškų susikraut, nes pas juos sportas yra pasidaręs profesija. Amerikoj ir visam kitam pasauly sportas yra mėgėjų užsiėmimas. Jeigu kiti norėtų su rusais susilyginti, tai jie turėtų padaryti savo sportininkus profesionalais arba priversti Rusiją siųsti tik mėgėjus.

Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Olimpiada iš tikrųjų remiasi ant asmeniško principo, o ne valstybinio. Todėl neverta kreipti dėmesį į valstybės sudėtinius taškus, o reikia vertint asmeniškus sportininkų atsiekimus.

Stasys Ripskis

STASYS RIPSKIS studijuoja komerciją University of Illinois, Urbanoje. Gyvai reiškiasi lengvojoj atletikoj.

— ★ —

KODĖL STUDIJUOTI?

Ne vienas mokslo prikimštas jaunuolis dažnai paklausia savęs bei kitų: "Kodėl studijuoti, kam tas mokslas reikalingas?"

Vieni mėgina atsakyti, kad kuo aukštesnio lygio pasiektas mokslas, tuo geresnis ir lengvesnis gyvenimas. Atkreipus dėmesį į dabarties gyvenimo vertybes, tai ekonomiškas šio klausimo atsakymas atrodytų teisingas. Tačiau šios nuomonės savininkas būtų užkietėjęs materialistas. Būdami šio vėlyvo amžiaus stebėtojai bei dalis mes turime pasisemti iš praeities išminties lobių, kurie sako, kad ne vien gerame gyvenime glūdi laimė.

Kiti sako, kad reikia studijuoti vien tik dėl žinojimo, iš kurio išsivysto supratimas, iš kurio plaukia išmintis. Grynai iš filosofiškos pusės žvelgiant į šį atsakymą, atrodytų, kad nėra skylių lopimui. Tikėjimą galima atmesti trumpam, bet vis dėlto be tikėjimo gyvenimas gali pasidaryti gana niūrus. Tad ne vien išmintyje glūdi laimė.

Dar treti sako, kad jaunuolis turėtų studijuoti ir vystyti savo įgimtus talentus, kuriuos yra gavęs iš Sutvėrėjo. Bevystydamas savo talentus bei gabumus ir begilindamas savo žinojimą, jaunuolis turėtų artintis prie Dievo, kuris yra tobulas. Taigi todėl turėtų jaunuolis studijuoti, kad kuo arčiau pažintų Dievą, bestebėdamas ir besigilindamas Jo kūrinius — ar tai fizinius ar idėjinius. Tik šitokiu nusistatymu atrasi laimę gyvenime.

R. Repšys

RIMANTAS REPŠYS studijuoja fiziką Loyola University Chicagoje. Jis yra buvęs vienas iš „Sūkurio" redaktorių", o dabar priklauso ‚Ateities" redakciniam kolektyvui.

INTEGRACIJA

Rimantas Šarka,
Kun. A. Lipniūno kuopa,
Chicago, Ill.

Kiek teko patirti iš mano tėvelių pasakojimų, tai Lietuvoje juodos rasės žmonių visai nebuvę. Gal per šaltas Lietuvos klimatas ar kitos aplinkybės jų nevilioja į Europos šiaurę. Kiek teko besimokant Amerikos istorijos patirti tai daugumoje juodos rasės žmonės buvo čia atgabenti iš Afrikos kontinento kaip vergai sunkiems darbams dirbti. Nelengvos jų dienos buvo. Laiko bėgyje jie čia atgavo laisvę ir pasidarė pilnateisiai piliečiai.

Tikrumoje pilnateisiais piliečiais jie dar nėra: pietinių valstijų baltieji gyventojai nenori jiems visiškos lygybės pripažinti. Baltieji vaikai nenori kartu klasėse sėdėti. Pavarčius amerikietiškus laikraščius, galima rasti įvairių istorijų apie baltųjų ir juodukų kovas. Amerikos valdžia nori baltuosius ir juodukus mokinius susodinti tose pačiose klasėse ir pamažu suartinti tas abi rases.

Mano, kaip kataliko, nuomone, abiejų rasių mokiniai gali lankyti tas pačias mokyklas, sėdėti tuose pačiuose suoluose, žaisti ir melstis kartu. Kristus, gyvendamas žemėje, nedarė jokio skirtumo tarp rasių, o savo apaštalams liepė eiti per visas tautas ir skelbti Jo žodį. Viešpats Dievas, gyvendamas žemėje, paliko du didžiuosius įstatymus, tai: "mylėti Viešpatį Dievą visa siela, visu protu ir visomis jėgomis, o savo artimą, kaip patį save". Kaip pavyzdį apie artimą Jis mums papasakojo apie gailestingąjį Samarijietį.

Kaip ateitininkas, aš savo šūkiu esu pasirinkęs: "Visa atnaujinti Kristuje!" tad mano pareiga mylėti juodąjį brolį kaip ir baltąjį. O meilę galiu įrodyti tik tada, kai aš jį laikysiu nei kiek nežemesniu už save, stengsiuos jam padėti, būsiu mandagus ir paslaugus jam. Reikalui esant, galėčiau kartu žaisti ir sėdėti tame pačiame suole. Mano pareiga kaip kataliko ir ateitininko būtų pilnai atlikta mano artimo tarnyboje.

RIMANTAS ŠARKA priklauso Kun. Alfonso Lipniūno vardo moksleivių ateitininkų kuopai Chicagoje. Spausdinamas referatas buvo skaitytas kuopos susirinkime.

1960 m. Moksleivių ateitininkų šv. Kazimiero kuopa East St. Louis

EUROPOS ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS MIUNCHENE

Didingo Tarptautinio Eucharistinio Kongreso rėmuose ir jo pakilioje nuotaikoje rugpiūčio 5 - 6 dd. Miunchene įvyko Europos Ateitininkų Suvažiavimas ateitininkų 50 metų jubiliejui paminėti.

Suvažiavimas prasidėjo rugpiūčio 5 dieną iškilmingomis pamaldomis, kurias celebravo Prelatas Mendelis, pamokslą pasakė Prelatas Tulaba. Po pamaldų visi ateitininkai rinkosi bendriems pusryčiams — agapei. Sekė Jubiliejaus Minėjimo pirma dalis — Tėvo P. Brazio, MIC, paskaita, kurioje jis išaiškino ateitininkų šūkio „omnia instaurare in Christo" kilmę bei reikšmę ir trumpai apibrėžė ateitininkų principus. Tos dienos popietė buvo skirta atskirų vienetų — sendraugių, studentų, moksleivių — posėdžiams. Čia buvo progos arčiau susipažinti su kitų Europos kraštų ateitininkais ir jų veikla — Vokietijos ir Italijos ateitininkai stipriausiai susiorganizavę.

Suvažiavimo antrąją dieną Pontifikalines Mišias celebravo J. E. Vysk. V. Brizgys, pamokslininkas buvo Tėvas V. Gidžiūnas, OFM. Laike mišių giedojo Memmingeno Darnos Choras, vadovaujamas muziko Budriūno. Prieš piet kongreso aikštėje vyko jaunimo ir Pax Romanos parengimai, o po pietų įvyko ateitininkų Iškilmingas Posėdis. Jame dalyvavo daug garbingų svečių iš užjūrio ir kitų kraštų, jų tarpe J. E. Vysk. V. Brizgys, Prelatai L. Mendelis, L. Tulaba, K. Razminas, Kun. Dr. I. Urbonas, Kun. Kontautas, Prof. Z. Ivinskis ir daugelis kitų. Iš svetimtaučių paminėtini vokiečių Bundestago narys Dr. Wilke, Pax Romanos bendradarbis E. J. Kirchner. Sudarius garbės ir darbo prezidiumus sekė sveikinimai: Vysk. V. Brizgys perskaitė Šv. Tėvo sveikinimus Federacijai; savo vardu sveikindamas linkėjo, jog ateitininkai išeivijoje nesiribotų veikla tik savųjų tarpe, bet stengtųsi išeiti į kitataučių eiles. Federacijos sveikinimus perdavė Kun. Dr. I. Urbonas, Vyčių vardu sveikino Kun. Kontautas. Susikaupus pagerbti mirusieji ateitininkai ir prisiminti ateitininkai už Geležinės Uždangos. Meninėje dalyje dainavo solistė p-lė A. Uknevičiūtė, pašoko Saleziečių berniukų tautinių šokių grupė ir Memmingeno Darnos Choras sudainavo keletą dainų.

Šiuo iškilmingu posėdžiu buvo užbaigtas Jubiliejaus Minėjimas. Prie jo sėkmingos eigos ir gražaus pasisekimo daug prisidėjo Kun. Dr. J. Aviža, parūpindamas dalyviams ir minėjimams patalpas ir kiekvieną svetingai globodamas.

A. R.

STUDIJŲ SAVAITĖ BERNRIEDE 1960 M.

Jau praėjo savaitė nuo dienos, kai Bernriede, prie Starnbergo ežero, po malonaus sambūrio išsiskirstė būrelis lietuvių į visas vėjo puses. Buvome susirinkę iš Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Italijos dešimčiai dienų pabendrauti lietuviškame ratelyje, atsigaivinti besiklausant lietuviškų dainų ir juokų, pajutome vėl, kad esame vienos tautos nariai.

Akys juokės, išvydusios senus ir naujus prietelius, ausys atydžiai budėjo kiekvienam bičiulio žodžiui, kojos vakarais nepavargdavo vytis tarptautinės muzikos taktu. Vienu žodžiu, širdelei nebuvo ko nuobodžiauti. Bet tai dar neviskas. Kaip skaitėme Vokietijos At-kų studentų leidžiamame biuleteny „Ateitin" visiems Studijų Savaitės dalyviams buvo garantuojamas ir „intelektualinis atsigaivinimas". Taip ir buvo: „Herojiškuosius momentus Lietuvos istorijoje" mums iškėlė prof. dr. Ivinskis. Dr. Čeginskas apibūdino „1940 metų įvykius ir jų genezę". Kun. dr. Brazys mus domino tema: „Modernieji mokslai ir religija". Prof. dr. Grinius vieną priešpietį mus supažindino su Salomeja Nerim, taip pat jis kitą dieną įrodė, kad „Asmenybės ugdymas" visų mūsų pareiga.

Visi labai apgailestavome, kad prof. dr. Maceinai susirgus, jis negalėjo pabūti mūsų tarpe.

Gyvenome hotely „Zum Altwirt": didokas namas bavariško stiliaus, stogai plačiai išsikišę, uždengdami pusę balkono, prielangės išpuoštos raudonomis gėlėmis. Mūsų kolegoms „plytininkams" šis namų stilius atrodė įsidėmėtinas ir gan praktiškas, juk lietus nei dieną nei, naktį nekliudydavo visokių temų posėdžiams balkonuose.

Po pietų vietinių bavarų nustebimui iš namo pasirodydavo vienas maratono bėgikas po kito, kuris pasispaudęs po ranka rankšluostį, skubėdavo ežero link. Ateidavo kiti turistai prie kranto su noru pasiirti laiveliais — kur gi tau, beviltiškas užsimojimas: visos valtys jau okupuotos lietuvių karžygių.

Ramios Starnbergo ežero vandenys stebėdavo tada nekasdieniškų įvykių: čia Jūratės ir Kastyčiai deda niurkas kaip delfinai, ten lenktyniauja Jono laivas su Pilypo. O tik veiziek unta! Ramų ežerą drumsčia baisus vandens mūšis: du laivai susirėmė. Objektyvaus stebėtojo akimis žiūrint padėtis rimta. Dalykai išsivystė maždaug sekančiai: pirmoji, keturių irklų laivo įgula atsidavus ir ramiai, nieko blogo neįtardama, sau valgė duonelę ir tuštino vieną konservą „Canadian Pork Luncheon Meat" po kitos. Skaitytojo informacijai tebūnie pasakyta, kad tai anos Balfo konservų dėžutės, kurias kun. Aviža mums buvo atvežęs iš Miuncheno, įdant galėtumėm laisvalaikio metu pasistiprinti). Antrojo laivo įgula, tik dviejų irklų, matyt, išvydo aną idilinį vaizdelį ir rengėsi pagrobti šį tą. Išalkusi, kokia ji buvo, yrėsi visu smarkumu artyn. Pirmieji gi, ką padarysi, griebėsi gynimosi priemonių: štai vienas greitos orientacijos žmogus, numovęs savo kaimynei batelį ir pasisėmęs juo vandens, ėmė laistyti priešus. Negana to, kitas, prisėmęs visą maišelį, kuriame dar būta tuščių konservų, išsijuosęs iš peties, šveitė jį į puolikų tarpą.

Pasibaigė mūšis grynai didžiojo laivo naudai, nes mažasis iš įkarščio pametė antrąjį irklą, ir jo kapitonas, bėdos priverstas ir prispaustas laimėtojų netaktišku klegesiu, turėjo perimti Venecijos gondoliero rolę ir sužvejoti pamestąjį irklą. Paskui, po ilgų vargų susižvejoję jį, nelaimingojo laivo žmonės nubadėję vos vos pasiekė krantą.

Tai čia iš smarkiųjų įvykių tik vienas. Kiti laiveliai, žiūrėk, sau ramiai plaukioja ir bičiuliai kaitinasi saulėje.

Buvo padaryta ir ekskursija didesniu turistiniu laivu — skambėjo dainos plačiai!

Bet ką gi, atleiski, mielas skaitytojau, pradėjau įsivelti į prisiminimų pinkles; neprieisi juk galo, kai pradėsi gilintis į smulkmenas.

Kai vakarais ežero bangos, niekeno nebetrukdomos, atsimušdavo įprastu ritmu į krantą, lietuviai susėsdavo smagiame ratelyje.

Pagerbėme aną vakarą partizanus. Degė žvakės prie kryžiaus ir trispalvės, beržo šakos svyravo nuleidusios lapelius, skambėjo tylios mūsų miškų brolių dainos. Žodį tarė p. Natkus.

Kitą tai vakarą buvo tradicinis linksmavakaris, mes studentai buvome perėmę vairą. Atrodo, kad užteko jumoro, nevienas juokės laikydamasis už kėdės, ar paslapčia įsirėmęs skaudančius šonus.

Chicagos studentai ir moksleiviai Žalgirio minėjimo parade
Nuotrauka J. Račkausko

Studentai šių metų vasaros stovykloje Dainavoje.
(Nuotrauka V. Kasiulio)

P. Baltrušaičių šeima neišskiriamai sujungta su anomis dienomis: trys dukrytės kaip lėlytės mums pašokdavo baletą ir sakydavo eilėraščius.

Kaip gi galėčiau užmiršti tokio svarbaus įvykio: septyni iš mūsų davėme Bernriede studentiškąjį At-kų įžodį. Visi septyni esame buvę Vasario 16 Gimnazijos auklėtiniai: Genė Dubauskaitė, Greta Jasevičiūtė, Regina Kumfertaitė, Rima Mariūnaitė, Vincas Martusevičius, Algirdas Jasaitis ir Arvydas Lingė. Buvo iškilmingas posėdis, tėv. Gidžiūnas tarė mums žodį, mūsų dvasios vadas kun. Liubinas, paspaudė ranką, prof. dr. Grinius prisegė raudonuosius ženklelius. „Stokime drąsiai į kovą garbingą...!" Tą pačią dieną studentai pašokome tautinių šokių, salėje sustoję ratu visi dainavome, dainavome, dainavome...

Su mūsų brangiu bičiuliu p. Natkum ir Dvasios Vadu sueidavom padiskutuoti at-kų pasaulėžiūros klausimus.

Studijų Savaitės metu išrinkome ir savo naująją Vokietijos studentų at-kų Valdybą, kurios pirmininku sutiko būti kol. Bartusevičius, sekretorium ir iždininku kolegos Jasaitis ir Lingė.

Kas rytą mus kviesdavo gražiosios Bernriedo bažnyčios varpai į šv. Mišias, per kurias tėv. Gidžiūnas į mus prabildavo.

Žolinės šventės proga į Bernriedą suplaukė daugybė žmonių. Buvo iškilmingos Mišios su labai puikiu choru ir orkestru. Pabaigoje Haendelio „Aleliuja" mūsų širdis aukso sparnais pakėlė prie Dievo Motinos, prie Jos, kurios garbei Lietuvoje šią dieną lygiai taip pat gražiai skambėdavo giesmės. Dabar gi pančiai varžo mūsų tėvų žemę. Negalėjo nei saulėje paskendęs rytas, nei gražiosios apylinkės, ar kas nors kita nutildyti aną slaptą skausmą širdyje — o Lietuva, o mano tėvyne!

Naktį vyko žvakių procesija ant ežero pakraščio.

Su paskutiniąja anos procesijos šviesa praėjo ir, atsisveikinus su visais bičiuliais šįmet Bernriede, mūsų gražios subuvimo valandos. Gi, kaip yra sykį pasakęs mūsų mielas bičiulis iš Švedijos, nors ir visos šviesos viena po kitos užgęsta, jos visos šviečia toliau mūsų širdyje ir atmintyje.

Resumee iš šios Studijų Savaitės: visų bendras noras — susitikti vėl.

G. J.

MOKSLEIVIŲ AT-KŲ STOVYKLA DAINAVOJE

Šių metų stovykla Dainavoje nebuvo labai skirtinga nuo kitų stovyklų. Apsilankė tie patys šeškai, buvo tos pačios skylėtos palapinės, ta pati mankšta ir, kaip visados, valdybos švilpukai. Tik, žinoma, nauji, švelnūs švilpukų savininkai, nauji, nešvarūs veidai ir dar daugiau uodų ir vabalų padarė ją įdomesnę ir linksmesnę.

Pirmasis, ilgai lauktas sekmadienis prasidėjo kaip šilta, atrodanti ilga stovyklos atidarymo diena. Šį sekmadienį visi mes susipažinome su senais draugais (tiek jų daug yra), o tie pirmą kartą apsilankę greit susipažino su kietom lovom ir "Kool-Aid."

Jubiliejinio Kongreso minėjimas.

Pirmoji savaitė buvo įvairiai praleista. Programos buvo valdybos sustatytos, ir jomis ne visi stovyklautojai buvo labai patenkinti (to say the least). Bet ką padarysi. Buvo dainų vakaras, Nepriklausomybės vakaras, Marijos vakaras, ir dėl įvairumo buvo įkišti šokiai. Šitas pasilinksminimas buvo gan smagus, bet atrodė, kad kai kurie berniukai bijojo šokti, o gal bijojo mergaičių... Šitaip pasakius, jūs galite numanyti, kaip vakaras praėjo. Vieną gražų saulėtą popietį įvyko krepšinio rungtynės tarp Detroito ir Čikagos. Kaip jums atrodo, kas galėjo šias rungtynes laimėti? Žinoma, kad Čikaga. Pirmą savaitę užbaigėme su tautinių šokių vakaru, bet vakaras tautinių šokių vardu nepasibaigė, nes po truputį prasidėjo ir kitokie šokiai, ir paskutinis šokis nebuvo senelių polka, bet "Blue Tango".

Bet per savaitę nebuvo viskas taip linksma ir gera. O ne, reikėjo eiti į paskaitas. **Paskaitų buvo tik dvi į dieną.** Kartais labai entuziastiškai jų klausėme, o kitas dienas tai gavome gerą poilsį nuo sunkių mūsų darbų stovykloje.

Sekmadienis pradėjo naują savaitę. Ar mes ne protingos? Vakare buvo suruoštas 50 metų At-kų Jubilėjaus minėjimas , kurį pravedė mūsų kapelionas kun. Šeškevičius. Čia stovykla gavo progą pamatyti Dėdę Juozą savo garbėje ir labai gražiai sušukuotais plaukais. Ši jau paskutinė savaitė daug greičiau prabėgo kaip pirmoji. Buvo paskaitos, rungtynės, minėjimai dailaus skaitymo konkursas ir antrasis laužas. Kadangi stovyklautojai per visą savaitę buvo tokie geri, tai valdyba, parodydama savo nuoširdumą leido mums turėti antrus šokius. Šis vakaras jau

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MOKYKLOS
BIBLIOTEKA

Kun. Jakšto minėjimas moksleivių stovykloje Dainavoje

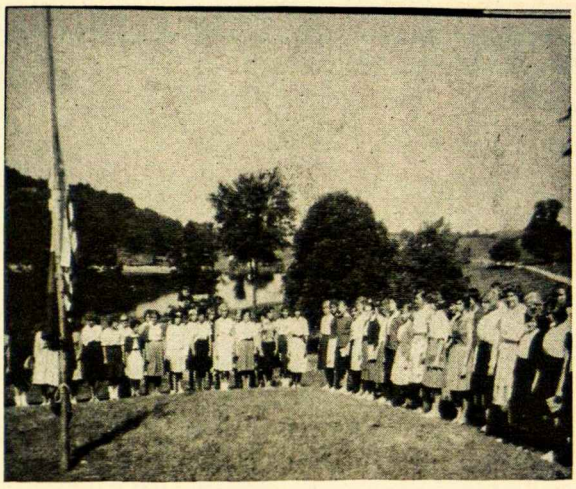

Vėliavos pakėlimas moksl. stovykloje Dainavoje.
Nuotraukos V. Deveikytės

nepraėjo kaip pirmosios savaitės. Visi susipažinę (kiti ir per gerai) labai smagiai praleido vakarą.

Stovyklos užbaigimas įvyko šeštadienį. Kai jau atvažiavo autobusai visų vežti namo, tai iš visų kampų buvo girdėti graudūs verksmai. Ką padarysi, kad mergaitės tokias silpnas širdis turi. Visi atsisveikinę ir apsiverkę pasižadėjo karštai rašyti laiškus ir kitais metais grįžti į stovyklą. Laiškų jau seniai neberašo, o ar grįš prie Spyglio ežero, tai sužinosim, jeigu parvažiavę mums primins šešką.

Mudvi Dvi

TEN, KUR OŠIA PUŠYNĖLIS...

Šeštadienį, š. m. rugpiūčio 13 d., paprastai ramiame Manomet, Massachusetts, miestelyje judėjimą sustabdė daugelis mašinų, pilnų linksmo, juokaujančio jaunimo. Jei nustebinti gyventojai būtų jų paklausę, kas ir iš kur jie visi yra ir ką jie čia daro, jie iš visų būtų gavę tą patį atsakymą: "Mes —moksleiviai ateitininkai. Važiuojam į Camp Manomet Hill stovyklauti".

O kiek jų ten privažiavo! Iš Bostono, New Yorko, Patersono Philadelphijos, Baltimorės, Worcesterio, Providence ir net iš Clevelando atvyko būriai jaunimo pastovyklauti gražiame pušyne prie pat jūros. Visi buvo apgyvendinti vasarojimui pritaikintose kabinose kartu su naujais ir senais draugais.

Sekančią dieną, per oficialų stovyklos atidarymą, susipažinome visi su stovyklos vadovybe. Komendantas buvo Gediminas Naujokaitis, nepaprastai rūpestingas ir nuoširdus dvasios vadas — kun. Jurgis Navys, M.I.C., pirmos savaitės mergaičių vadovė — Dalia Mockapetrytė, antros savaitės mergaičių vadovė ir stovyklos sekretorė — Dalia Minkūnaitė, berniukų vadovas — Tautvydis Jankauskas, sporto vadovas — Rimas Gedeika, meno vadovė — Audronė Gaigalaitė ir stovyklos muzikantas — Petras Pauliukonis.

Per stovyklos atidarymą dr. J. Leimonas kalbėjo apie Ateitininkų istoriją, o p. Antanas Masionis, ALRKF pirmininkas, visus pasveikino Federacijos vardu.

O ko toj stovykloj nebuvo! Kiek čia išklausyta kalbų ir paskaitų! P. K. Mockus kalbėjo apie moksleivių ateitininkų veikimą laisvoje Lietuvoje, p. C. Surdokas — apie spaudą. Kun. Martinkus įdomiai apibūdino jaunimo idealizmą o kun St. Yla turėjo kažkokį ilgą ir slaptą pašnekesį su berniukais. Taip pat daug turėjome visokių pasikalbėjimų su kun. Naviu ir kitais vadovybės nariais. O tų stovyklautojų išmintingumas ir darbštumas — atsivežė lagaminus, pilnus prikrautus referatų (Čia truputį perdėta). Tie referatai buvo visokiausiomis temomis, dėl kurių vėliau sekė ginčai ir diskusijos.

Dieną pradėdavome šv. Mišiomis ir vėliavos pakėlimu. Papusryčiavę visi eidavome tvarkyti kabinas ir laukti inspekcijos, kurią vykdydavo dienos komendantas ir dienos sekretorė. Po inspekcijos sekdavo ryto programa: referatai ar pašnekesiai ir dainų ar giesmių pamokos. Pasibaigus pamokoms, sportuodavom arba ilsėdavomės, laukdami pietų. Papietavę eidavome prie jūros atsigaivinti. Ten maudydavomės švariam, bet gana šaltam vandeny, žaisdavom

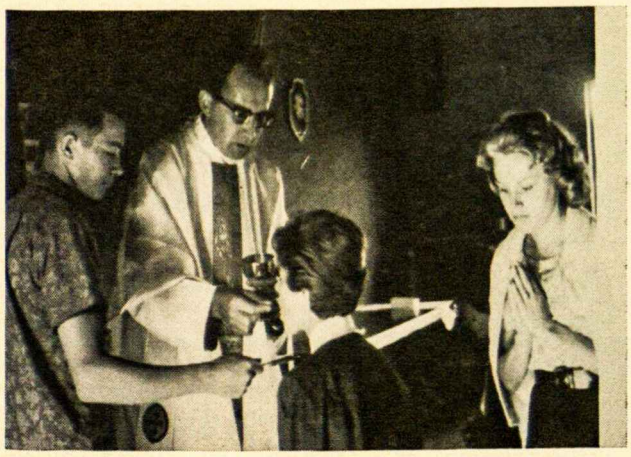

Studentų stovykloj diena pradedama mišiomis.

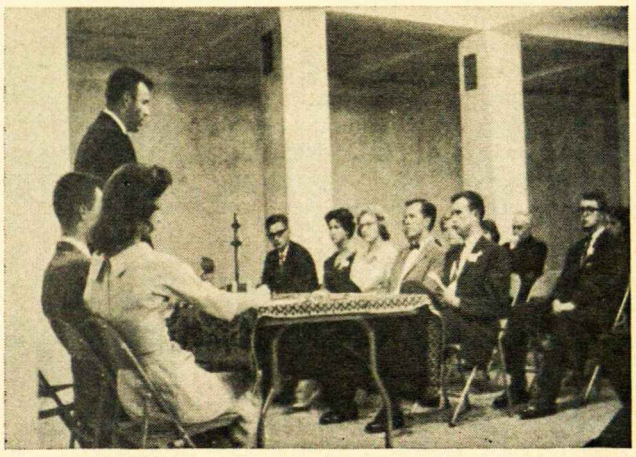

Studentų posėdis per Kongresą. Kalba J. Šoliūnas
(Nuotraukos V. Ribokaitės)

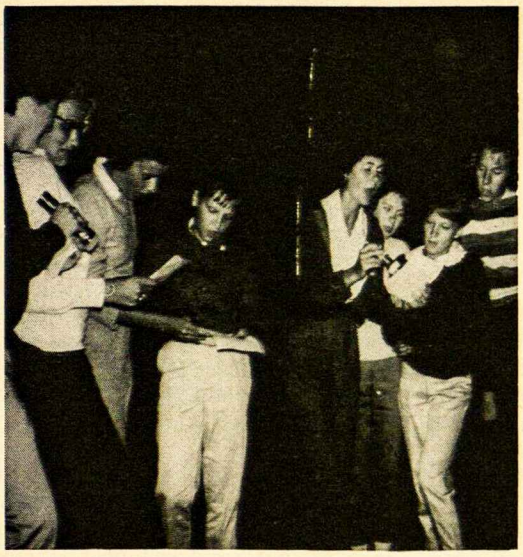

Pasirodymas per laužą moksleivių stovykloje.
(Nuotrauka V. Deveikytės)

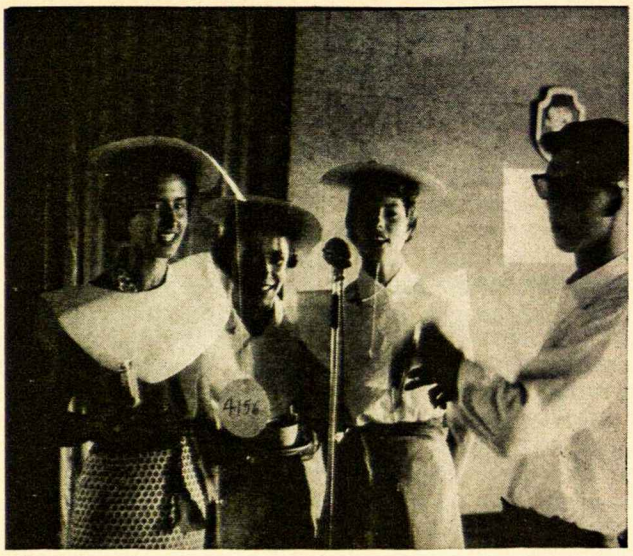

Fuksų diena studentų stovykloje.
(Nuotrauka P. Motekaičio)

orinį arba kaitindavomės saulėje. Grįžę iš pajūrio, rasdavom paruoštus pavakarius, o po to sportą arba pašnekesius. Kelis kartus buvo net ir p. Ivaškienės tautinių šokių pamokos. Jos gražiai paruošti, stovyklautojai surengė paskutinio vakaro programą. Po tokios popietinės programos visi eidavome pavakarieniauti ir nuleisti vėliavą. O po to eidavome ruoštis vakaro programai.

Vakaro programos būdavo labai įvairios. Visų jų paruošimui vadovavo mūsų meno vadovė p. Audronė Gaigalaitė. Kiek darbo ir širdies ji ten sudėjo, kas besuskaičiuos? Vieną vakarą įvyko Maldos vakaras Marijos garbei, o kitą — vakaras partizanams pagerbti. Kartą kun. Martinkus atsivežęs parodė ateitininkų istorijos ir Lietuvos vaizdus ekrane. Taip pat įvyko talentų vakaras ir koncertas, kurį išpildė patys stovyklautojai.

Du vakarus šilčiau apsirengę buvome nuėję prie jūros ir kūrenome milžiniškus laužus. Ten vaidinom, valgėm sumuštinius, keptus "marshmallows" ir kad dainavom tai dainavom, kad net jūros ošimo nebuvo galima girdėti. Bet linksmavakariai buvo už vis įdomiausi ir linksmiausi. Vieni buvo tik paprasti šokiai, o kiti... Tai ko ten nebuvo? Žaidėm lietuviškus žaidimus, valgėm obuolius (vadovybės "fundytus"), turėjom šokių konkursus ir net stebėjom tikro indo "yogi" triukus.

Taip ir nepastebėjom, kaip praskrido tos džiaugsmo dienos. Tik žiūrim — jau paskutinė diena, rugpiūčio 27-tojj. Per pusryčius gavom p. Audronės Gaigalaitės paruoštus dainorėlius. Per pietus vėl staigmena: visi gavom stovyklos laikraštėlį "Marių pakrantėj".

Per stovyklos uždarymą buvo išpildytas montažas iš ateitininkų istorijos. Visi vadovybės nariai atsisveikino su stovyklautojais. Taip pat buvo įteiktos premijos geriausiems sportininkams: A. Kaulinytei ir Š. Garsiui ir pavyzdingiausiems stovyklautojams: A. Radžiui ir V. Galdikaitei. Sugiedojom Ateitininkų himną ir tuo užbaigėm visas savo programas. Paskutinį kartą nuleidom vėliavą ir su ašaromis akyse išsiskirstėm, žadėdami: "Pasimatysime kitais metais!"

Danguolė Masionytė

STOVYKLA „ATEITIS"

Tarp pušynų prie Atlanto nuo rugpiūčio 13 iki 27 dienos prie Manomet Mass. vyko Moksleivių Ateitininkų stovykla. Kadangi šeimininkė buvo Amerikonka, tad stovyklautojai nutarė šią stovyklą pavadinti „Bado Stovykla". Badu niekas nemirė, bet teko tuščiais pilvais pavaikščioti pirmas kelias dienas, iki kol šeimininkė įsitikino, kad lietuviai mėgsta stipresnį maistą valgyti. Aplinka buvo nepergeriausia, nes vištų ūkis buvo vienas iš artimesnių kaimynų, bet nuotaika buvo labai gera. Dainos skambėjo kiekviename stovyklos kampelyje. Laisvalaikio čia netrūko, nes daug paskaitininkų, kurie buvo prižadėję atsilankyti, ėmė ir neatvažiavo. Bet tie, kurie atvažiavo tikrai įdomiai pakalbėjo. Šis trūkumas paskaitininkų nenuėjo visai į nuostolius. Per tą laiką stovyklautojai turėjo progos patiekti stovyklai savo idėjas ir skaityti savo referatus, po kurių sekdavo diskusijos, o kartais net ir aštrūs ginčai. Kadangi referatai ir diskusijos neužimdavo visą laisvą laiką, stovyklautojai gaudavo praleisti daug laiko mokindamiesi giedoti lietuviškas mišias ir dainuoti liaudies dainas, o kitomis dienomis, šokt tautinius šokius.

Kiekvieną dieną po pietų visa stovykla eidavo prie jūros. Jūra būdavo sūri, šalta, rami. Ji nedaužydavo savo krantą didelėm bangom kaip kitos jūros dažnai daro, ne, ji tik pamažu plaudavo savo ilgą pakrantę savo mažom bangelėm. Tie, kurie nepasitenkino tik pasimaudymu, galėjo veržtis į gilumą, į povandeninį pasaulį, kuriame saulės spindulėliai prasiveržę pro bangas žaidė ant smėlėto dugno, kur didžiulės povandeninės žolės lingavo kaip rugių laukai rugiapiūtėj, kur pamažu vėžys repečkiavo tarp akmenų. Kiti stovyklautojai kepindavosi saulėj, o dar kiti žaidė sviediniu. Grįžus iš pajūrio, jau būdavo laikas vakarienę valgyti.

Po vakarienės sekdavo vakaro programa. Ši vakaro programa būdavo labai įvairi. Pagerbdavo Mariją, nulenkdavom galvas žuvusiems už tėvynės laisvę. Kartais ant smėlėto Atlanto kranto sukurdavom laužą, o kitais vakarais eidavom į salę šokti.

Ir taip praslinkdavo diena, dvi, trys. Praslinko savaitė, antra ir išaušo paskutinės stovyklos dienos rytas. Tą dieną dainos neskambėjo, vietoj to, ašaros riedėjo. Reikėjo baigti tas dvi linksmas savaites, reikėjo atsisveikinti nuo draugų ir draugių, reikėjo tarti jai „Pasimatysim už metų".

Aleksandras Radžius

STUDENTŲ AT-KŲ STOVYKLA DAINAVOJ

Pirmoji stovykla visam mano gyvenime buvo šią vasarą su SAS, Dainavoj! Buvo gan keista iš pat pradžių — visi sveikinas viens kitą — seniai nesimatę. Susidarė didelis jaukus judėjimas kai staiga pasigirsta švilpukas ir per keletą minučių žmonių nebėra. Išeini ir pati iš bara-

ko. Žiūrint nuo kalnelio matai raudoną saulę besileidžiant į paplūdymį. Aplink tave žolės ir laukinės gėlės, kiek toliau medžiai, o prie kojų takelis. Besekant takelį ant vieno medžio pastebi kabančią medinę koplytėlę. Staiga Dievo meilė tave apsupa ir tu stabtelėjus pasimeldi... Girdi iš kažkur indų triukšmą, pasigiau dainas ir vėl — kažkas garsiai kalba. Ah! Tai švilpukas buvo dėl vakarienės.

Taip susipažįsti su stovykla ir intymiai su Dievu. Tą pirmą naktį, bemiegant girdi kažkokį balsą — „Labas rytas, merginos, labas rytas" — per sapnus pagalvoji „hmm gan muzikalinis rytas" ir besiversdama ant kito šono staiga... pliokšt! Prasimerkus žiūri — guli ant grindų — stovykloj! Tai Irena Valaitytė, mergaičių vadovė, taip linksmai rytą skelbė.

Narimantas Udrys, žmogus su švilpuku, kiekvieną dieną šaukia mus į mišias, vėliavos pakėlimą ir nuleidimą, pusryčius, tvarkymo periodą, paskaitas, diskusinius būrelius, pietus, sportą, popiečius, laisvalaikį, vakarienę, vakaro programą ir naktipiečius. O kaip apie pusę dvyliktos sukalba maldą ir nuvaro visus gult, tai kas žino, kad studentai dar tik ruošiasi ūliavot, pasivaikščiot, ar merginas serenaduot. Tikrai kas žino? — nes vargšas Narimantas, akis užmerkęs, mirko savo pūslėtas kojas, kurias jis taip gražiai parodė per Detroito suruoštą juokų vakarą.

Stovyklos dienos jau ir taip įdomios, bet dar įdomesnės pasidarė, kai kun. Šeškevičius ir p. Mažiulis jas pagyvino. Nu, o kai laikraštėlis SKANDALAS išėjo, EI, TĖVE ir studentiškų dainų lapai pasirodė, tai stovykla ūžė pilnu tempu. Tada pasigirdo „Oi-oi,oi" ir rusų čigonų dainos. O kampeliuose merginos džiaugėsi su Nyko Niliūno poezija ir viena naujai išmokta daina „Eik šian, bernyti"..

Bet dieną kurią aš ilgiausiai atsiminsiu, tai fuksų diena — kai jauteisi kaip karalius ir vergas tuo pačiu momentu! Visa diena ir laužas vakare buvo pagal knygą **1984**, parašytą George Orwell. Buvo įpatingai žiauru pasižiūrėti į mūsų kankintojus — džentelmenus - Grandiečius, kurie pasipuošė su merginos nylon kojine ant veido ir galvos, o apsirengė su rankšluosčiu...!

Taigi, gražios vasaros dienos kažkaip prieš akis pranyko; iš stovyklos tik liko iškeltų klausimų būrys, keletą naujų dainų ir noras kitais metais grįžti ir kitus fukselius priimti į Studentų Ateitininkų eiles.

Suzana

STUDENTAI AT-KAI STOVYKLAUJA

Stovyklą bendrai šitaip galima definuoti: organizuotas, kultūringas, ramus poilsis no kasdieninio gyvenimo rūpesčių praleistas gražioje aplinkoje ir tarp bendro amžiaus jaunimo. Šita definicija tinka SAS stovyklai, kuri vyko šiais metais Manchester, Michigan. Tai buvo ir kultūringas ir ramus poilsis studentams ir studentėms po mokslo metų rūpesčių; kultūringas tuo, kad kiekvieną dieną skirtingų prelegentų paskaitomis raginami stovyklautojai pajuto didesnį interesą įsigilinti į lietuviškąją kultūrą ir gyvenimą. Prelegentai buvo žymūs ir jų paskaitos ne tik įdomios, bet ir instruktyvios. Ponas Mažiulis mums kalbėjo apie lituanistinius mokslus, profesorius Damušis apie Nepriklausomos Lietuvos ekonominę padėtį, Dr. J. Kaupas apie lietuvišką literatūrą tremtyje, Dr. J. Pikūnas apie Lietuvos filosofus, o Dr. Vygantas, antriems metams išrinktas Pax Romanos pirmininku, išaiškino ateitininkų studentų rolę šioje organizacijoje. Stovyklai parinkta vieta, Dainava buvo žavinga, apsupta kalneliais ir plačiom pievom. Netoli tysojo mažas ežeriukas, kurį mes visi, su savotišku pasididžiavimu, vadinome Spygliu. Tik dėja buvo šioks toks organizacinis trūkumas. Jis buvo pastebimas ypatingai per laužus ir laisvalaikį, kada stovyklautojai dažnai patys turėdavo susirast užsiėmimus. Kurie ginčytų kad tai gerai būta, nes buvome priversti daugumai priprasti prie visuotinės laisvės. Tokia mintis yra įdomi, bet naudinga tik kai jos išpildytojai moka ją samoningai pravesti. Stovykloje retai laisvas laikas buvo sąmoningai praleistas; daugiausia šios valandėlės buvo praleistos visai be jokios dvasinės arba fizinės naudos. Retai kas nors pajėgė savanoriškai suruošti kokius bendrus žaidimus. Bet šitokią laisvę nereikia peikti: jinai naudinga ir dažnai daug gero padaro, bet tik kai ją naudoja subrendę žmonės. Studentai nevisai tinka šioj kategorijoj.

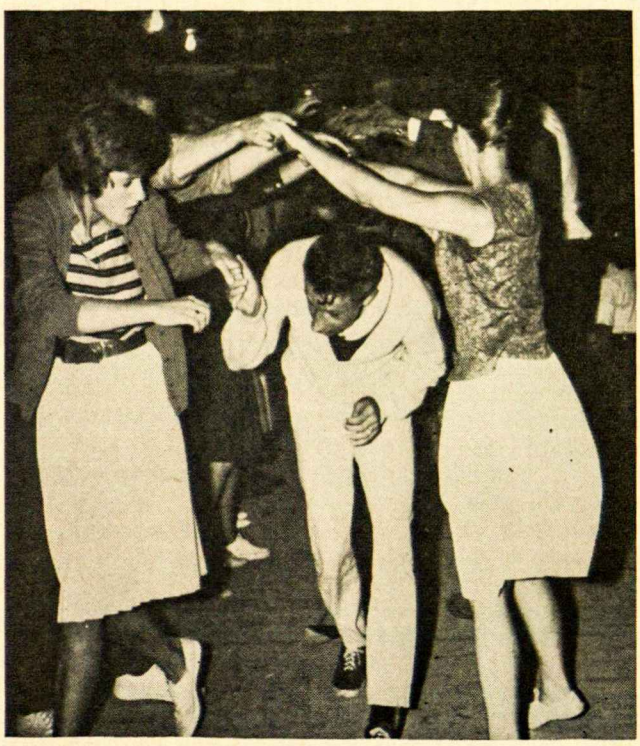

M.A.S. Rytų apygardos stovykloj.
(Nuotrauka Rimo Gedeikos)

At-kai iš Brazilijos su čikagiete (iš kairės į dešinę: Nijolė, Robertas, Leonas, Juozas ir Veronika) Nuotr. J. Račkausko

1960 metų SAS stovykla turėjo daug, labai daug pliusų; paskaitos buvo didžiausias. Paskui Cleveland'o suruošti vakarai buvo sąmoningi ir malonūs. Detroito juokų, su dabar visiem žinomu išsireiškimu, „T. B. or not T. B., that is the question", buvo visų stovyklautojų gerai priimtas. Tautinių šokių vakaras, kurį vadovybė suruošė sudarė stovyklai labai linksmą atmosferą, kuri liko iki pačių paskutiniųjų dienų. Rytinės mišios ir kun. Duobos bei Šeškevičiaus mintys visus paruošė dieną praleisti kaipo tikrais ateitininkais. Vienas iš mėgiamiausių užsiėmimų buvo stalo tenisas. Kasdien vargšas stalas buvo entuziastų stumdomas, net ir per savaitgalį jis lauke po medžiu atsirado kai salėje per šilta buvo. Dėja, mergaičių baraką užpuolė blakės ir pelės, o berniukai, netikėtinai buvo visai be nereikalingų svečių. Kažin kas vieną dieną užsiminė, kad barakas panašus į tvartą. Ne, atkirto balsas, toks švarus jis nėra. Energingiausia grupė buvo grandies korporacijos nariai, kurie ypatingai pasireiškė savo dainomis ir vyriška nuotaika. Net viename barako gale jie įsitaisė savo centrą iš kur plaukė, seno aparato varomas jų pseudo-himnas, Frankie Lane daina Jezebel. Ir valgis buvo skanus, rūpestingai seselių paruoštas ir visi turėjo progos sočiai Kool-Aid atsigerti.

Baigiant pridėsiu, kad komendantas Narimantas ir jo padėjėjai Irena Valaitytė, mergaičių vadovė ir Jonas Strimaitis, berniukų vadovas buvo visų labai mėgiami. Jų visada linksma nuotaika nušvietė visas stovyklos dienas ir visi stovyklautojai, prieš išsiskirdami su tikru pasitenkinimu pažiūrėjo atgal į praėjusias dienas ir jų akyse buvo matyti noras kitais metais vėl susirinkti Dainavoje, kur Spyglis tyliai debesis linguoja.

Margis Matulionis

SAS Senų Žmonių Padavimai arba Aš Verkiau Parimęs (daugiskaitoj)

Tik ką miręs SAS Suvažiavimas Dainavoje liko — vartojant nuvalkiotas frazes — "didžiai įspūdingas" ne vien tik fukso atmintyje. Šiek tiek senesnė, pritemusi akis pastebėjo šiokių tokių trūkumų, pastebėjo R. I. P. suvažiavimo prašymą kritikos.

Jau kelinti metai iš eilės pastebimas mūsų sąjungoje vienas nepageidautinas reiškinys, būtent, SAS narių didėjantis nesidomėjimas savo sąjunga — **savo pasirinkta priemone Visa atnaujinti Kristuje.** Apatija — pereitame suvažiavime pasirodžiusi iki šiol aukščiausiame savo laipsnyje. Liūdna buvo matyti neatstovaujančius mūsų stovyklautojus anoj pusėj ežero saulutėje besikepinančius, pereito vakaro nuotykiais besidžiaugiančius, arba melsvo ežero bangose besitaškančius. Šitam dideliam būry telpa ir tie, kurie per suvažiavimą — "laisvu laiku" — kituose Dainavos kampuose save realizavo, kurie per tris suvažiavimo dienas buvo matomi tik su šaukštu ar šakute burnoje. Bet daug, o daug liūdniau darėsi matant net ir kai kuriuos atstovus tyliai pranykstančius ir panašiai laiką beleidžiančius. Kur dingo ne taip jau seni laikai, kada 90% visų stovyklautojų laisvu noru kiekviename suvažiavimo posėdyje dalyvaudavo?

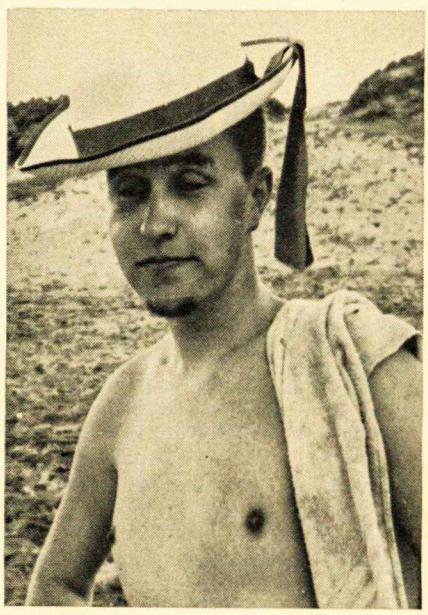

Suvažiavimas?
(Nuotrauka D. Minkūnaitės)

Kur tie laikai, kada didelė dauguma SAS narių suprato, jog suvažiavimas šaukiamas tik vieną kartą metuose, kad tas suvažiavimas nusprendžia SAS likimą ateinantiems metams? Kur tie laikai, kada mūsų atstovai bent išviršiniai suvažiavimu daugiau domėjosi, kada nebuvo pamaldžiai rankutes sudėjus sėdima ir ko nors nuostabaus laukiama, kada nebuvo bandoma kuo greičiau viską nubalsuot, kad tik posėdį užbaigti?

Kur viso to priežastis gludi, sunku pasakyt. Gal palyginant jaunas atstovų amžius tai paaiškintų. Asmeniškai pažįstame bent tris atstovus, kurie buvo dar tik abiturientai! Kaip šie asmenys gali spręsti SAS problemas, kada jie su tomis problemomis dar nėra spėję susipažinti! Kaip šie asmenys galėjo būt išrinkti atstovais, mums visiškai neaišku. Kaip galėjo d-vės valdyba šiuos atstovus patvirtinti? (Čia, tarp kitko, tiesioginiai buvo sulaužytas SAS statutas). Beveik baisu prieiti išvados, kad net ir kai kurios d-vių valdybos tiek mažai tesidomi SAS-ga, kad net jos statuto nepažįsta!

Gal SAS Valdybos beveik nedalyvavimas suvažiavime visiems ūpą numušė? Juk kiek mes pastebėjom, SAS Valdybos nariai suvažiavime dalyvavo per savo pranešimus, o paskui tik retai tesimatė. Kur gi buvo SAS Pirmininkas, kuris vis dėlto galutinai atsakingas už visą SAS veiklą? Jei jis visą vasarą aktyviai sąjungos veikloje dalyvauti negalėjo, kodėl gi valdžios vadžios nebuvo pilnai perduotos kitam valdybos nariui? Kur gi slėpėsi keturios SAS Valdybos sekretorės? Kas gi turėjo visus užmetimus valdžiai atsakyt? Mažai, iš tikro ir buvo atsakyta, o kas ir atsakyta, reikia pastebėt, nepilnai. Ar yra dar ko stebėtis, kad "eiliniai" SAS nariai mažai susidomėjimo suvažiavimu parodė?

Buvo šiame suvažiavime ir linksmų, geriau pasakius, juokingų momentų. Kalbame apie vienos mūsų korporacijos bandymus pakeisti statutą, kada jos siūlyti pakeitimai buvo visiškai nepateisinami. Sakoma, kad yra viena mokykla, kurios niekas nebaigia — patyrimo mokykla. Atrodo, kad ši korporacija dar tik pirmutinėse tos mokyklos klasėse. Kitu atveju būtų gi žinojusi, jog panašūs pakeitimai jau antri ar treti metai kaip siūlomi, visad be jiems pageidautinų pasekmių. Šiuos jų bandymus mes laikome tik kaipo manifestacija "status seeking".

Kitas juokingas momentas buvo siūlymas miestų, iš kurių turėjo būt renkama sekančioji SAS Valdyba. Nors šį kartą tas juokas tik juoku ir paliko, šitaip ir toliau bežaidžiant, išauš graži diena, kada juoko ašaroms nudžiuvus pamatysime, jog mūsų išrinktame mieste slepiasi tik vienas ar du SAS Valdybai tinkantys asmenys.

Vienas iš pastebimiausių šio suvažiavimo negalavimų buvo trūkumas parlamentarinių taisyklių žinovų. Nereikia nei aiškint, kaip nesklandžiai tokio masto suvažiavimas vyksta, jei pirmininkaujantis nežino, nuo kur pradėt ir kur užbaigt. Reikia atminti, kad šitų situacijų gelbėtojas kol. Skrupskelis neužilgo pasidarys sendraugis Skrupskelis . O tada kur mudu eisime, ką mudu darysime? Būtų puiku, jei ateityje suvažiavimų pirmininkų rinkimai nebūtų populiarumo kontestas, kaip daugumas kitų rinkimų. Būtų dar geriau, jei pirmininkauti nemokantieji į tuos postus nepretenduotų.

Profilaktinių metodų visiems šiems negalavimams išvengti netieksime. Čia ne vieta ir nelaikas. Galėtumėm tik siūlyti šias mintis per draugovių valdybų suvažiavimą diskusijoms išmesti. Duok, Dieve, kad būtų išrasti ir vaistai.

Rome et Pierre

PER PRIZMĘ

Nepaneigs turbūt nė vienas objektyvus stebėtojas, kad ateitininkų kongresas buvo pavykęs sąskrydis; nebūtų netikslu tvirtinti, kad 1960 metų bėgyje tai vienas iš ryškiausiųjų lietuviškų susibūrimų. Ir pats dalyvių gausumas ir programos įvairumas bei tokiai progai tinkamas lygis šį tvirtinimą paremia. Tačiau labai nuostabu, kad didžioji lietuviškos laikraštinės spaudos dalis labai šykščiai, jei iš viso, atsiliepė apie šį ateitininkišką įvykį. Tikėtasi bent trumpos objektyvios žinutės tokiuose laikraščiuose kaip „Naujienos" bei „Dirva". Veltui tačiau ieškome visapusiško lietuviško gyvenimo atvaizdavimo spaudoje; ateitininkai netelpa šių leidinių ideologiniuose rėmuose, tai geriausia ir tokį įvykį apeiti tyla. Nejaugi tuo tikimasi pačią ateitininkiškos idėjos jėgą paneigti?. Liūdniau tačiau nuteikia faktas, kad net katalikiškos spaudos ryškusis leidinys dienraštis "Draugas" nerado reikalo tinkamai atvaizduoti paties įvykio. Tiesa, buvo jame elementarus aprašymas, bet ne tokio pobūdžio rašinio skaitytojai laukė pasirodant dienraščio skiltyse. Gaila, kad net šitokius reiškinius mes praleidžiame, neskirdami jiems tinkamo dėmesio.

Būtų galima išvardinti visą eilę priežasčių, kurios veda prie tokių reiškinių, tačiau esmėje atsakymas glūdi pačios lietuviškos spaudos struktūroje. Ji pasidariusi akademinė, nebūtinai gyvenimo pulsą juntanti ir su gyvenimu einanti. Ji nebando ieškoti, rasti, sumedžioti naujienų, bet tenkinasi tuo, ką jai kiti sutelkia, susiunčia. Kabinetuose sėdint, sunku gyvenimo pulsą atspindėti. Gi kaip tik situose lietuvybei sunkiuose laikuose tas spaudos realus, objektyvus ir konkretus siekimas būti gyvenimo veidrodžiu turėtų būti itin uolus. Šis uždavinys ir "ATEIČIAI" būtinas. Tikimės, kad naujasis redakcijos kolektyvas jaus šią pareigą ir sieks ateitininkišką gyvenimą savo visumoje ryškinti žurnalo skaitytojams.

* * *

Nesiriboja ateitininkų darbai praėjusią vasarą vien kongreso pravedimu. Buvo pravesta visa eilė stovyklų. Studentai turėjo savo tradicinį susibūrimą, gi moksleiviai rinkosi net į tris stovyklas: vyresnieji rytuose ir vid. vakaruose ir jaunučiai turėjo savo atskirą susitelkimą. Ir vėl lietuviškoji baterija jaunose širdyse buvo prikrauta, tautinis kapitalas papildytas metams. Daug džiugių reiškinių tose stovyklose pastebėta; sunku juos visus čia būtų išvardinti — galop taip ir turi būti. Juk siekiame teigiamų reiškinių, tai nenuostabu, kad jie ir atsiekiami. Tačiau norėtųsi kiek ilgiau stabtelti ties tokiais momentais, kurių vertėtų vengti.

Fizikai mums sako, kad veiksmas lygus atoveiksmiui. Parafrazuodami šį posakį, galime tvirtinti, kad kiek pastangų parodysime, tiek ir vertingų pasekmių susilauksime. Jei stovyklas gerai paruošime, šiam paruošimui skirsime laiko, pastangų ir planingo sistematingumo, tai ir dalyviams ji bus įspūdinga, idomi ir atmintina savo vertingumu. Nebūtų galima tačiau pasakyti, kad studentų ateitininkų stovykla šiais metais pasižymėjo planingu paruošimu; nenuostabu tad, kad ir ne vienam stovyklautojui ji gilaus įspūdžio nepaliko. Jei ją lyginsime su pernykščia, tai pastaroji buvo kur kas įspūdingesnė. Kad ir toks išviršiniai menkas reiškinys kaip WSAS savo nuolatiniu nuotaikos sukūrimu daug reiškia stovyklai. Nesunku būtų buvę ji ir šiais metais įvesti ir Sūkurio bei kitų reklamas transliuoti ir muzika stovyklautojus linksminti. Tokių reiškinių daugiau būtų galima išvardinti. Gaila, kad jais nebuvo pasirūpinta. Miniu tai nesiekdamas ko nors kritikuoti, bet tikėdamasis, kad ateityje vengsime tokių planavimo klaidų.

* * *

Retai turime progos suvesti įvairių kartų ateitininkus į bendrą būrį ilgesniam laikui. Stovyklos ir šiuo atveju bene geriausia proga. Tačiau šiais metais tai nelabai išnaudojome. Reikėtų pasistengti surasti vieną kitą vyresnį ateitininką, suprantantį jaunimą, kuris praleistų stovyklavimo metu savo laisvas dienas su jaunimu. Nesiekiama tuo užmesti vyresniųjų galvojimo augančiam jaunimui, tačiau norima suteikti progos tiems, kurie ieško patarimų, atsakymų į klausimus. Savo buvimu — net nesikišdamas į tiesioginius administracinius vadovavimo darbus — vyresnysis ateitininkas prisidės prie sėkmingo stovyklos pravedimo. Rengėjai gali kviestis tokį asmenį, kuris, jų nuomone, jaunimą supranta, gali jam padėti. Reiktų ateityje šią bendravimo galimybę puoselėti.

* * *

Jei sutinkame atlikti bet kurias atsakomybę iššaukiančias pareigas, turime stengtis jas tinkamai atlikti. Tai ypač svarbu, kai tos pareigos liečia vadovavimą jaunimui. Jei mums pavestos stovykloje vadovavimo pareigos, turime jas taip atlikti, kad savo elgesiu jauniesiems idėjos draugams būtume pavyzdžiu. Nesvarbu, kokia plotmė tai būtų — ar kalbėjimas lietuviškai visą laiką, ar apleidimas stovyklavietės ar kuris nors kitas reiškinys visuomet turime turėti atsakomybės pajutimą. O visgi pasitaiko mūsuose neapdairumų šioj plotmėj. Nėra ko stebėtis, kad tėvai jaudinasi ir svarsto stovyklos auklėjamąją vertę, jei stovyklos vadovybė tarpusavyje ne kartą kalbasi angliškai. Vadovavimas yra saviauklos priemonė, kurios vertę turime pajusti ir atitinkamai elgtis.

* * *

Ar nevertėtų sąjungų valdyboms paskelbti stovyklinės dainos konkursą. Dainavos stovykla tokios tradicinės melodijos bei žodžių dar neturi. O tinkama daina būtų tikrai vykęs stovyklos tradicijų papildymas. Išmoktų ją visas jaunimas, papildytas būtų kuklus išmoktų lietuviškų dainų bagažas — žodžiu, visiems tai būtų vertingas kūrybinis pasireiškimas. Yra ir sugebančių tokią dainą sukomponuoti bei jai žodžius pritaikyti. Tai reikia iniciatyvos ir pastangų. Gal sekančiais metais jau bus galima stovyklose ją išgirsti. Nereikėtų su šiuo klausimu ilgai delsti.

* * *

Apie stovyklas, kurias ateitininkai pravedė, mažai spaudoje buvo rašyta. Toj plotmėj kur kas daugiau pasižymėjo kitos jaunimo organizacijos. Nors jų stovyklos nebuvo nei gausesnės nei programiniu pobūdžiu ypatingesnės, tačiau jie šių stovyklų eigą tinkamai atraportavo lietuviškoje spaudoje, kartais net nevengdami savireklamos. Tai suprantama, tačiau kartu tai pamoka ateitininkams nevengti savo laimėjimų objektyviai lietuviškai visuomenei pristatyti. Perdidelis kuklumas ir mums nėra naudingas. Jau laikas pasimokyti.

Vytenis

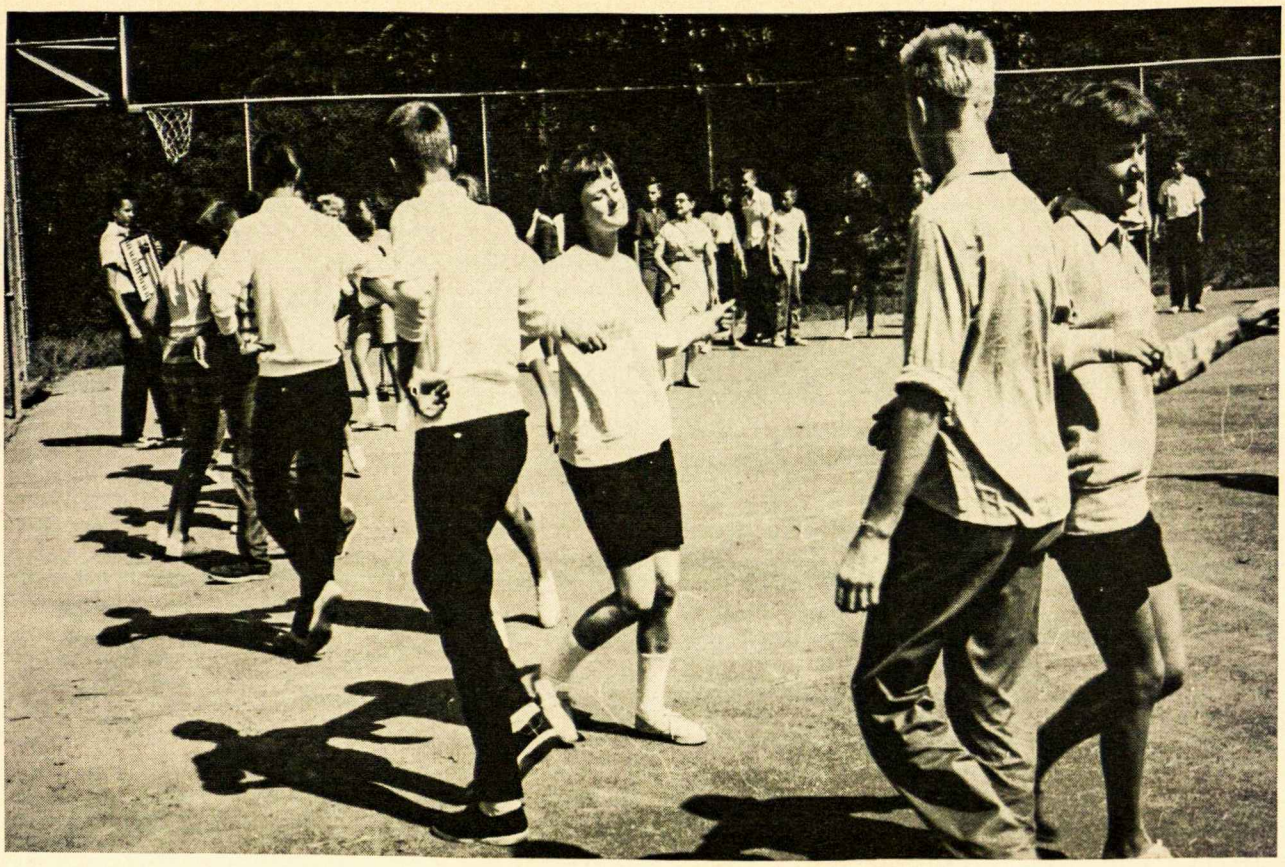

M.A.S. Rytų apygardos stovykloje Manomet Mass. (Nuotrauka R. Gedeikos)

AUSTRALIJA

Sydney — Rugpiūčio 15 d. lietuviams laikomose pamaldose buvo susirinkę ir ateitininkų sąjungos nariai paminėti savo 50 metų jubiliejų. Šios šventės proga buvo pasimelsta už gyvus ir mirusius — žuvusius ateitininkus.

Newcastle. — M. A. S. Newcastelio at-kų kuopa yra aktyviai įsijungusi į piniginį vajų dėl pirmos lietuvių bažnytėlės Australijoje įrengimo. Šitokia graži iniciatyva yra sveikintina, ypač kai dalis lietuviškos visuomenės yra nusistačiusi prieš lietuvių bažnyčios įkūrimą. Naujoji bažnyčia vadinsis šv. Kazimiero vardu, kuris yra lietuviško jaunimo globėjas.

NEWCASTELIO AT-KŲ KUOPA PAVADINTA VYTAUTO MAČERNIO VARDU

Š. m. rugpiūčio 21 d. Brodmedovo parapijos svetainėje vyko jaunimo susirinkimas, kuriame dalyvavo beveik visi ligšiol įsirašiusieji Newcastelio ateitininkai ir sendraugiai. Susirinkimui vadovavo kuopos pirmininkas J. Zakarauskas, protokolavo D. Skuodaitė. Dienotvarkėje aptarė tolimesnės veiklos programą ir padiskutavo trumpai tema: „Ar at-kai tik moksleivių ir studentų organizacija?" Dalyvavusieji vienbalsiai savo kuopą praminė poeto Vytauto Mačernio vardu, pritariant dvasios vadovui kun. P. Butkui ir kun. kapelionui S. Gaideliui, kuris prieš susirinkimą laikė newcasteliečiams pamaldas ir dalyvavo susirinkime.

Be to, dienotvarkės pabaigoje paskaitė Sidnejaus at-kų kuopos aplinkraštį nr. 1., ryšium su planuojamu sekančių metų pradžioje Australijos at-kų suvažiavimu ateitininkijos 50 metų veiklos paminėjimu. Newcasteliečiai pagyrė sidnejiškių šį užsimojimą ir nutarė dalyvauti suvažiavime kuo skaitlingiausiai.

Sendraugis

BRAZILIJOS ATEITININKAI

Čia šilta, pavasaris tik ką prasidėjo. Nijolė Vinkšnaitytė, laimingai pasiekusi Braziliją, ir vėl pradėjo uoliai dirbti su ateitininkais. Per at-kų susirinkimą pasakojo savo įspūdžius iš Šiaurės Amerikos: ypatingai apie Jaunimo Centrą Čikagoj ir stovyklą Dainavoj. Atsiminimų daug, tai dar visų diskusijų nebuvo. Nijolė rašo apie Kongresą "Mūsų Lietuvoje".

T. K.

35 metų lietuviškos emigracijos Brazilijon minėjime, suruoštame Brazilijos Lietuvių Bendruomenės 1960 m. liepos 14 d., Sao Paulo Moksleiviai Ateitininkai pastatė dainų, tautinių šokių ir žodžių montažą "Subatos vakarėlį". Režisavo p. M. Vinkšnaitienė, dainas parengė p. Elvyra Kilčiauskaitė, šokius mokė R. Dovydaitis, V. Bilevičius, E. Zalendauskas ir Julija Jurgelevičiūtė

Romas Dovydaitis

Kongreso atgarsiai Sao Paulyje

Dvasioje jungdamiesi su mūsų į Kongresą išvykusiais atstovais ir visais ten susirinkusiais idėjos broliais, šventėme šį didį jubilėjinį at-kų kongresą ir Brazilijoje. Šeštadienio vakare rinkomės religiniam susitelkimui, kurį pravedė tėvas Jonas Giedrys S.J., kuris mus ir globojo visą laiką, Dėdei Juozui išvykus.

Šaltoką (mes tikėjomės, kad panašus oras buvo ir Čikagoje) rugsėjo 4 d. rytą visi Sao Paulo ateitininkai susirinko į bažnyčią 9 val. šv. Mišioms. Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių. Prie altoriaus didingai stovėjo at-kų vėliava ir garbės palydovai. Šventų mišių giesmės skambėjo šventadieniškai, kilo aukštyn ir prie Viešpaties kojų jungėsi su maldomis visų, kurie virpančia širdimi mini šią brangią sukaktį. Priimdami šventą Komuniją, meldėmės palaimos sau ir visai oranizacijai.

Po Mišių, nuotaikingos Agapės metu, kalbėjo prel. P. Ragažinskas apie kongreso reikšmę. Jis pabrėžė, kad tikras ateitininkas ne tas, kuris tik ženklelį nešioja ir pasilinksminimuose lankosi, bet tas, kurs aktyviai veikloje dalyvauja ir pagal princi-

pus gyvena. Apie visuomeniškumo principą kalbėjo agronomas A. Vinkšnaitis. Besivaišindami mamyčių paruoštais skanumynais, prisiminėme ir pasigedome Dėdės Juozo ir kitų į Kongresą išvykusių. Agapę baigėme Ateitininkų Himnu ir skirstėmės namo pasiryžę Ateitininkiškos Sukakties minėjimą surengti platesnei visuomenei. Minėjimą rengsime šį pavasarį (jūsiškai rudenį).

Rugsėjo 16 d. dideliu būriu vykome į aerodromą pasitikti Dėdės Juozo ir Nijolės. 18-tą surengėm jiems sutiktuves su vaišėmis ir menine programa. Šia proga norim padėkoti Amerikos ateitininkams už dovanas ir lauktuves, kurias mums įdavė.

Rugsėjo 27 d. atsisveikinome su tėvu Giedriu, išvykstančiu į Uragvajų, įteikdami jam kuklią dovaną ir perduodami linkėjimus Uragvajaus lietuviškam jaunimui.

Julija Jurgelevičiūtė

DETROITAS

Detroito draugovė pradėjo naujus veiklos metus pirmu susirinkimu, kuris įvyko š. m. rugsėjo mėn. 23 d. pas p. Mikus. Po įvairių senosios valdybos narių ir revizijos komisijos pranešimų buvo išrinkta nauja valdyba ir revizijos komisija.

Dabar valdybą sudaro: V. Damušis — pirmininkas, A. Bublys — vicepirmininkas, I. Šulcaitė ir G. Bajoriūnaitė — sekretorės, R. Kriščiūnas — iždininkas, Revizijos komisiją: R. Valukonytė, M. Meškauskaitė ir J. Mikaila.

Po diskusijų dėl tolimesnio veikimo padainavom ir, mieliems šeimininkams sudarius sąlygas, linksmai pasišokom, dalindamiesi maloniais stovyklos ir kongreso prisiminimais.

V. K.

NEW YORKO MOKSLEIVIAI

Rugsėjo 24 d. įvyko New Yorko Marijos Pečkauskaitės kuopos susirinkimas. Buvo išrinkta nauja valdyba, į kurią įeina: Pranas Ąžuolas — pirmininkas, Vytautas Beleckis — vicepirmininkas, Marytė Ąžuolaitė — sekretorė, Jonas Adomavičius — iždininkas, Marytė Bačianskaitė — korespondentė.

New Yorko studentų ateitininkų draugovė

New Yorko draugovės pirmas šių mokslo metų susirinkimas įvyko spalio 1 d. ponų Lušių bute.

Susirinkimo programa susidėjo iš įvairių pranešimų: veiklos, sekretoriato, iždo. Buvo išrinkta revizijos komisija, į kurią įeina: Lina Skučaitė, Edmundas Adomaitis ir Alfonsas Dzikas. Naujoji valdyba buvo pristatyta: Gediminas Naujokaitis — pirm., Rimas Gedeika — vicepirm., Vida Lušytė — sekr. Algis Žibas — ižd., Gediminas Trimakas — soc. reik. ved.

Naujasis pirmininkas pakalbėjo apie numatytą šių metų veiklą. Spalio 30 d. yra ruošiama Ateitininkų Šventė. Šventės metu kandidatai duos įžodį ir bus draugovės vėliavos šventinimas. Pasiruošimai įžodžiui kandidatams bus suruošti kursai.

OMAHA, Nebraska

Omahos moksleiviai po sunkios ir darbingos vasaros susirinko rugsėjo 20 d. pirmajam mokslo metų susirinkimui. Visi gyvai pasidalino stovyklų ir Jubilėjinio Kongreso įspūdžiais, fotografijomis, "slides" ir vaišėmis. Apie pusę Omahos At-kų dalyvavo stovyklose ir Kongrese.

Baigdami laimingas vasaros dienas, moksleiviai spalio 2 d. išvyko į gelstančiais rudens lapais pasipuošusį mišką, kuriame sportavome ir kitokio džiaugsmo turėjome. Sekančiam susirinkime nutarta išrinkti naują valdybą ir stipriai kibti egzaminų ruošai, gal ir įžodžiui.

Šį rudenį moksleivių skaičius padidėjo penkiais kandidatais. Būkime pavyzdingi ir uolūs savo šių metų užsibrėžtoje programoje — dar daugiau susilauksime narių.

Teko kampu ausies nugirsti, jog Sendraugiai žada mums vėliavą padovanoti. Jei taip bus, stengsimės jų neapvilti.

Onytė

SUNNYSIDE, ONTARIO

(tąsa iš Nr. 8)

Rugsėjo antrą dieną mes, kaip ir jūs, turėjom registraciją. 42 užsiregistravo.

Šeštadienį 4 valandą iš ryto studentai ir moksleiviai važiavo į Lake Simco, kur praleido dieną „stovykloj". Ten studentas Algis Bajoras perskaitė paskaitą apie reikalingumą dabartiniams ateitininkams nuspręsti, dėl ko jie veikia. Ši paskaita sukėlė daug įdomių diskusijų, kurios dar tęsėsi mašinose, kai važiavom namo. Tą pačią dieną jaunučiai linksminosi Hyde parke su tėveliais.

Sekmadienį iš ryto rikiuote ėjom į kanadiečių bažnyčią į 10 val. mišias. Po iškilmingų pusryčių dainuodami nuėjom į p. Vaidilų didelį vėsų rūsį pasiklausyti paskaitų.

Pirma paskaita buvo Viktorijos Laudytės apie tremties lietuvius — kaip jie pasikeitę ir kaip sunku dabartiniam studentui ir moksleiviui užaugt lietuviais; ji patarė visiems perskaityti knygą **The Uprooted** parašytą Oscar Handlin. Po pusės valandos diskusijų ir penkiolikos minučių pertraukos Tadas Vailys skaitė paskaitą apie katalikų religiją ir apaštalavimą. Tadas yra moksleivis ir mes džiaugėmės jo puikia paskaita. Jis patarė perskaityti John A. O'Brien rašytą knygą **Winning Converts** ir nutart, ar ji ne ateitininkų verta. Po diskusijų visi skirstėmės namo pavalgyt, pailsėt ir sugrįžt į p. Vaidilų namus, kur žvakėm apšviestame darže turėjom šaunius se-

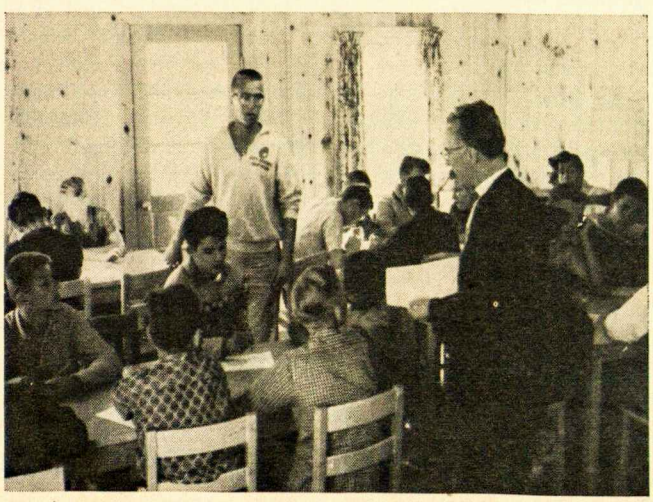

Kun. St. Yla pašnekesyje su moksleiviais Rytų apygardos stovykloje

Rytų apygardos stovykloje.
(Nuotraukos R. Gedeikos)

noviškus šokius. Buvo labai iškilminga ir jauku... patefono muzika, gėlių kvapas, vėsus vėjelis ir ilgos studenčių suknelės.

Kiekviena grupė pasirodė programoje. Viskas maloniai užsibaigė. Vėjelis, žvaigždės ir pilnas mėnulis parlydėjo mus namo...

Adomas Snaudažius

BALTIMORĖS MOKSLEIVIŲ VEIKLA

Baltimorės Moksleivių Ateitininkų St. Šalkauskio kuopa susirinko pas p. Bogutus savo mėnesiniam susirinkimui. Suėjus daugumai narių, prasidėjo susirinkimas su malda, kurią pravedė kuopos pirmininkas Eugenijus Šilgalis. Šiam susirinkimui pirmininkavo E. Šilgalis ir sekretoriavo Dalia Zeikutė. Birutė Bogutaitė, kuopos globėja, pasveikino Elenutę ir Jurgį Bradūnus, laimėjusius „Eglutės" literatūros konkursą. Taip pat pasveikino stovyklos pavyzdingiausiąjį stovyklautoją baltimorietį Aleksandrą Radžių. Toliau sekė pranešimai apie stovyklą. E. Radžius, R. Balčiūnas, ir R. Šilgalis papasakojo savo įspūdžius ir nuotykius iš Rytų Apygardos stovyklos. E. Šilgalis ir V. Noreikaitė pranešė apie Ateitininkų Jubiliejinį Kongresą. Man atrodo, kad tie, kurie nebuvo nei stovykloj, nei kongrese tikrai gailėjosi. Po metų darbo reikia duoti valdybai atsidusti, užtat rinkom naują valdybą. Ją sudaro: pirmininkas — A. Radžius, sekretorės — V. Noreikaitė ir G. Nastopkaitė, vice-pirmininkas — R. Kalinauskas, iždininkas — R. Balčiūnas, korespondentas E. Radžius. Po pranešimų, padainavę ir pasivaišinę, išsiskirstėm.

Spalio 2 d. nauja kuopos valdyba susirinko savo pirmam posėdžiui, kuris įvyko pas p. Bogutus. Po karštų diskusijų nutarėm kas mėnesį ruošti susirinkimus, sustatėm sekančio kuopos susirinkimo programą, kuris turėtų įvykt lapkričio 20 d. pas p. Noreikus. Taip pat buvo svarstytas metinės šventės ir kandidatų paruošimo klausimas. Šventės išvakarėse, tai yra spalio 29 d., nutarėm ruošti rudens šokius visam jaunimui. Taip pat vienbalsiai nutarėm uoliai reikštis „Ateityje".

Spalio 13 d. mūsų kuopą lankė MAS pirm. V. Kleiza. Kuopos valdyba turėjo progos pasidalinti vargais bei mintimis su pirmininku. Taip pat V. Kleiza pranešė ko Centro Valdyba tikisi ir laukia iš mūsų. Visiems labai malonu buvo, kad Centras mūsų neužmiršta ir domisi kuopos veikla. Posėdyje taip pat dalyvavo kuopos globėja B. Bogutaitė ir jaun. berniukų būrelio globėjas P. Radžius.

E. Radžius

LOS ANGELES

Buvo dviejų dienų Moksleivių Ateitininkų, Šidlavos Marijos Kuopos, Los Angeles Stovykla, liepos 30 ir 31 dienomis. Stovykla įvyko „Cresteline Lake Arrowhead" kalnuose. Dienotvarkę sudarė įvairūs užsiėmimai ir buvo galima praleisti daug laiko ežere.

Stovyklos didžiausias tikslas buvo supažindinti jaunimą su Lietuvos literatūra ir rašytojais, šiam tikslui pasiekti buvo paskaitų ir Maironio minėjimas.

Stovykloje dalyvavo 13 asmenų ir visi tas dvi dienas praleido tikrai linksmai ir naudingai.

Vida Mikuckaitė

CHICAGO

Kun. Alf. Lipniūno kuopos veikla

Rugsėjo 18 d. įvyko Kun. Alfonso Lipniūno kuopos mėnesinis susirinkimas. Šis buvo pirmas šių metų kuopos toks suėjimas. Šiame susirinkime dalyvavo virš 40 narių. Dalį jų sudarė naujai priimti nariai. Šiais metais Lipniūno kuopa padidėjo 10-čia narių. Humoristiškos apyskaitos apie moksleivių ir studentų stovyklas pradėjo susirinkimo programą. Po to sekė panelės Skrupskelytės pašnekesys „Apie Skaitymą". Ji mums paaiškino, kad gerai suprasti knygą reikia ją perskaityti tris kartus. Susirinkimo programa buvo pirmininko užbaigta su pranešimais apie ateinančią kuopos veiklą.

Po tų kelių rimtų valandų, visi susitarę išvažiavo į Pioneer Woods iškilai.

Kun. Alf. Lipniūno kuopos mergaičių būrelio pirmas šių metų susirinkimas įvyko pentadienio vakare, rugsėjo 23 d. Jaunimo Centre. Šiame susirinkime mums buvo pristatyta nauja mūsų būrelio globėja, Ponia Rūta Kilienė. Po šių malonių naujienų sekė studentės Austės Paliokaitės paskaita, „Kodėl mergaitės turėtų lankyti universitetą". Taip pat buvo pasitarta apie sekančio semestro veiklą.

Baigdamos susirinkimo rimtąją dalį, prisidainavome iki pirmininkė užbaigė šį suėjimą malda.

R. V.

Keletas skaitytojų atkreipė mūsų dėmesį apie neaiškumus bei netikslumus Jubiliejinio Kongreso aprašyme Spalio mėnesio ATEITYJE. Puslapyje 192 yra parašyta:

„Po deklaracijos prezidiumo pirmininkas tarė uždaromąjį žodį, užbaigdamas su šūkiu „Ištikimybė Kristui, ištikimybė Lietuvai".

Turi būti:

Po sveikinimų bei rezoliucijų priėmimo posėdžio pirmininkas pakvietė Dr. Juozą Girnių tarti baigiamąjį žodį. Kalbos tema buvo „Ištikimybė Kristui, ištikimybė Lietuvai." Taip pat per baigiamąjį posėdį nebuvo pranešimų iš sąjungų posėdžių, kaip tam pačiam puslapyje pastebėta. Mes dėkojame atkreipusiems mūsų dėmesį ir laukiame daugiau pastabų pasiūlymų bei pageidavimų.

Redakcijos

* * *

Garbės prenumeratą prisiuntė Pr. A. Grušas, San Jose, Calif.

Vaclovas Šaulys, Remigijus Poskočimas ir Jonas Mickevičius padėjo išekspedijuoti pirmąjį Chicagoje išėjusį "Ateities" numerį.

Prie antrojo numerio dirbo: Antanas Rauchas, Jonas Starkus, Jonas Šliteris, Romas Tervydis ir Ramūnas Underys. Administracija nuoširdžiai jiems dėkoja.

Mieli Ateitininkai,

Ateinančių metų vasario mėnesį "Ateitis" švenčia savo 50-ties metų jubilėjų. "Ateities" redakcija ir administracija mato reikalą šį jubilėjų galimai plačiau ir iškilmingiau paminėti. Nutarta prašyti visas At-kų Fed. Sąjungas ir korporacijas paskirti ateinančius metus "Ateičiai". Kur tik yra galimybė, suruošti "Ateities" paminėjimus, dailiojo žodžio koncertus. Pasistengti, kad neliktų nei vienos ateitininkiškos šeimos, nei vieno nario, kurio namuose nesilankytų "Ateitis". Pabandykime padėti "Ateičiai" tvirtesnius pagrindus savo auka bei greitu atsiskaitymu už prenumeratą, kad nereikėtų su baime galvoti, ar tik nebus šis numeris paskutinis.

Ateitininkų Federacija, išlaikiusi savų ir svetimų kratymą, drąsiai ruošiasi žengti į antrąją šimtmečio pusę. Būkim drąsūs pilna to žodžio prasme ir neleiskim, kad "Ateitis", bevažinėdama svetimais keliais, būtų iškratyta. Jei tai kada nors atsitiktų, negalėtume ramia sąžine vadintis ateitininkais, nes būtume praradę tikrai brangią ateitininkiško gyvenimo palydovę. Būtų mums turbūt ir gėda ne mažesnė už gailestį. Skaudu darosi galvojant, ar mes nepradedam jau keisti "Ateities" į "pocket book" ir "comic books". Jau nevienas yra įrašęs "Ateities" kartotekoj: „prašau „Ateities" nesiuntinėti". Neviena kartoteka rodo nesumokėtą kelių metų prenumeratos mokestį. Pasistenkime visi, kad šie reiškiniai iš mūsų tarpo išnyktų, nes "Ateitis" yra mūsų visų.

LIET. BIBL. 28GR.
TARNYBOS
DOVANA

ALp(LKA)1786
1960, Nr.9

ATEITIS, LAPKRITIS, NR. 9

90.725.86